

PEDAGÓGIAI PROGRAM 2018.

Az intézmény neve:
Intézmény OM azonosító:
Benyújtja:

Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda
200463
Nagy Marianna
óvodavezető

Tartalomjegyzék

1.....	Bevezetés	3
1.1.	Óvoda adatai	5
2.....	Célok, alapelvek, feladatok	6
2.1.	Gyermekekép	6
2.2.	Óvodakép	6
2.3.	Az óvodai nevelés általános feltételei	8
2.4.	Egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési program	9
3.	Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai	18
3.1.	Játék	18
3.2.	Verselés-mesélés	19
3.3.	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	20
3.4.	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	20
3.5.	Mozgás	21
3.6.	Külső világ tevékeny megismerése	22
3.7.	Környezetünk mennyiségi és formai összefüggései	23
3.8.	Munka jellegű tevékenységek	23
3.9.	Tevékenységekben megvalósuló tanulás	25
4.	Fejlődési kimenetek	27
5.	Nevelés tervezése, szervezési keretek, a dokumentáció rendje	31
5.1.	A nevelés időkeretei	32
5.2.	Óvodapedagógus feladatai a csoportnaplóval kapcsolatban	33
6.	Ünnepek, ünnepélyek, hagyományok	34
6.1.	Ünnepek a gyermekcsoportokban	34
7.	A nevelő - fejlesztőmunka mérése, értékelési rendszere, elvei	35
7.1.	A programhoz kapcsolódó mérőeszközök	35
7.2.	A mérés során keletkezett dokumentáció felhasználása	36
8.	A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése	37
9.	Tehetséggondozás az óvodában	41
10.	Gyermekvédelem az óvodában	42
11.	A szülő, a gyermek, a pedagógus és a társintézmények együttműködésének formái.	48
12.	A tagóvodák pedagógiai programjainak kivonatai	51
12.1.	Szivárvány Óvoda	51
12.2.	Lurkó Óvoda	55
12.3.	Bambínó Óvoda	58
12.4.	Mesevár Óvoda	62
12.5.	Liget Óvoda	67
12.6.	Aranykapu Óvoda	71
12.7.	Aprónép Óvoda	76
12.8.	Manókert Óvoda	81
13.	Legitimációs záradék	84

1. BEVEZETŐ

Hajdúszoboszló város önkormányzata a **67/2004. (VI. 10) Képviselőtestületi határozata** alapján átszervezte az óvodai szolgáltatást.

Ennek értelmében 2004. szeptember 1.-től 8 óvoda összevonásával **létrehozta az Egyesített Óvodai Intézményt.**

A tagóvodák módosították Pedagógiai programjukat, ami sajátos nevelési gyakorlatukat tartalmazza, mely alapján munkájukat végzik.

Az összevonásból adódó **feladatunk volt** - a Köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX. Törvény 33. (7). értelmében - **az Egyesített Óvodai Intézmény Helyi Óvodai pedagógiai programjának elkészítése.**

A program elkészítésében részt vett minden tagóvoda képviselője. **Alapdokumentumként** felhasználtuk „**AZ ÓVODAI NEVELÉS ORSZÁGOS ALAPPROGRAMJA**” -t, valamint a tagóvodák helyi pedagógiai gyakorlatát.

2009-ben elvégeztük programunk bevalás vizsgálatát, melynek során bekerültek a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének irányelvei is a mindenkit érintő közös programba, valamint minden tagóvoda felülvizsgálta egyéni nevelési gyakorlatát, s annak megfelelően elvégezte a szükséges módosítást, illetve kiegészítést.

Jelenlegi programmódosításunkat az országos Alapprogram módosítása tette szükségessé és az alábbi törvények érvényesülésével készült:

A módosítás törvényi háttere

363/2012. (XII. 17.) kormányrendelet módosításáról szóló 137/2018. (VII. 25.) kormányrendelet. Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló változás.

- 2011. évi CXCV. Törvény a Nemzeti Köznevelésről
- 20/2012.(VIII.31.) EMMI-rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 363/2012. (XII.17.)Korm. rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- Az emberi erőforrások miniszterének 32/2012.(X.8.) EMMI rendelete a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 48/2012.(XII.12.) EMMI-rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 1997. évi törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 32/1997.(XI.5.) MKM-rendelet a nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 15/2013.(II.26.) EMMI-rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények

működéséről

- 51/1997.(XII.18.) NM-rendelet a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybevehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról
- 1998. évi törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

1. 1. Óvoda adatai:

Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda
4200 Hajdúszoboszló, Rákóczi u. 14.

Gyermekcsoportok száma: 32 + 1

Tagintézmények

Szivárvány Óvoda
4200 Hajdúszoboszló, Attila u. 51/b.

Lurkó Óvoda
4200 Hajdúszoboszló, Törökdomb u. 11.

Bambínó Óvoda
4200 Hajdúszoboszló, Rákóczi u. 84.

Mesevár Óvoda
4200 Hajdúszoboszló, Kovács Gy. u. 24.

Liget Óvoda
4200 Hajdúszoboszló, Hőforrás u. 145.

Aranykapu Óvoda
4200 Hajdúszoboszló, Arany J. u. 8.

Aprónép Óvoda
4200 Hajdúszoboszló Rákóczi u. 21.

Manókert Óvoda
4200 Hajdúszoboszló, Ady E. u. 54.

2. CÉLOK, ALAPELVEK, FELADATOK

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (továbbiakban: Alapprogram) meghatározza számunkra az óvodánkban folyó pedagógiai munka alapelveit.

- **Óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul, az egyenlő hozzáférés biztosításával.**

2. 1. Gyermekkép

Óvodánk **nevelő intézmény**, s mint ilyen a **teljes gyermeki személyiség kibontakoztatására**, fejlesztésére **törekszik** egyénenként változó testi és lelki szükségleteik tiszteletben tartása mellett.

A gyermeki személyiséget **egyedi megismételhetetlen individuumnak tekintjük**, a fejlődését genetikai adottságok, a belső érés sajátos törvényszerűségei, valamint a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttese határozzák meg.

Intézményünk **gyermekközpontú**, befogadó szellemiség jellemzi, mely minden gyermek számára biztosítja az egyéni hozzáférést és kerüli a nemi sztereotípiák erősítését.

- **A gyermeket** – mint fejlődő személyiséget – **gondoskodás és különleges védelem illeti meg** óvodánkban. Gyermekeinknek joga, hogy óvodánkban biztonságos és egészséges környezetben nevelkedjenek.
- **A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége**, ebben **óvodánk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet játszik.**

A **partnerközpontú működés** szellemében a családok és az óvoda rendszeres, szervezett kapcsolat kialakítására törekszünk, melynek alapja a kölcsönös bizalom és informáltság.

Az együttműködés érdekében **az óvoda alapelveit, céljait és feladatait, a gyermekek egyéni fejlesztését összehangoljuk a családi neveléssel.**

Az Alapprogram alapján érvényesülhetnek az óvodai nevelés gyakorlatában a különböző **innovatív pedagógiai törekvések**, mivel **az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és széleskörű módszertani szabadságának érvényesülését.**

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja és az azzal összhangban lévő Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda Pedagógiai Programja, valamint a tagóvodák pedagógiai gyakorlata, sajátos nevelési gyakorlata egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszer.

Biztosíték ez arra, hogy a tagóvodák szakmai önállósága és a nevelés sokszínűsége mellett érvényesülnek azok az általános szakmai igények, értékek, melyeket az óvodai neveléssel szemben a helyi társadalom a gyermekek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz.

Programunk alkotásánál figyelembe vettük a **kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai nevelésének irányelveit.**

2. 2. Óvodakép

A **köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézményeként működünk a családi nevelés kiegészítőjeként** a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Az óvoda funkciói: óvó – védő
szociális
nevelő - személyiségfejlesztő funkció.

Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermekek **környezettudatos magatartásának alakulását**, megalapozza **környezettudatos szemléletét**. A **nemzetiséghez tartozó** gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Az óvodai nevelés célja:

Az, hogy elősegítse óvodáskorú gyermekek **sokoldalú fejlődésének**, a gyermeki személyiség **teljes kibontakoztatásának** elősegítése, a **hátrányok csökkentése**, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az **eltérő fejlődési ütem** figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Alapelvek a nevelés gyakorlatában:

- A gyermek személyiségét **tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi** intézményünkben.
- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermeki személyiség fejlődését, a gyermekek **egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását**.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermekek **személyiségéhez kell igazodniuk**.
- Tiszteletben tartjuk a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, **törekszünk az esélyegyenlőség biztosítására és ezáltal nem adunk helyet semmiféle előítéletnek**.

Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az **érzelmi biztonságot nyújtó** derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek **egyéni és életkor-specifikus** alakításáról,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – sokszínű tevékenységről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető **játékról**,
- a **szabad játék** elsődlegességének biztosításáról,
- a **tevékenységeken keresztül** az életkorhoz és a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről
- a kisgyermekek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges **személyi, tárgyi környezetről**,
- az **esélyegyenlőség** biztosításáról.

Az óvodapedagógus modell szerepe:

A gyermekek életében meghatározó szerepe van a felnőtt utánzásának, ezért **az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi dolgozója kulcsszereplő** a nevelés folyamatában. Sosem tévesztjük szem elől, hogy az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje **a gyermekek számára modell**, amit viselkedésükben lemásolnak, utánoznak, követnek.

Nagyon lényeges momentum, hogy már az óvodába lépéskor hogyan fogadjuk a kisgyermeket. Az óvodás az elszakadás élményének feldolgozása után örömmel jár óvodába, ha tudja és érzi, hogy a felnőttek óvják és szeretik őt.

Ez a nevelői attitűd töretlen kell, hogy maradjon az óvodáskor végéig, s **a barátságos befogadásnak naponta ismétlődnie kell**. Napi jó hangulatának megalapozásával lehetővé tesszük, hogy a gyermek maga is befogadóvá váljon, s harmonikusan fejlődjön személyisége. Az emberi tulajdonságok formálása csak demokratikus légkörben lehetséges, ez kizárja bármilyen autokratikus nevelési stílus előfordulását intézményünkben. Saját mintánkkal elfogadást, megértést, szeretetet, kedvességet, türelmet, segítségadást, figyelmességet, humort közvetítünk a gyermekek felé.

Törekszünk arra, hogy a pozitív tulajdonságokat erősítsük minden kisgyerekekben. Ettől nő önbizalmuk, fokozódik biztonságérzetük, képessé válnak saját viselkedésük felülbírálására, korrigálására, a szokások, szabályok és normák megértésére és értelemszerű elfogadására.

A nevelő – oktató munkát segítő szerepe

Nevelésünk során **a dajkákat, pedagógiai asszisztenseket a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük**. Az óvodapedagógus partnerei, akik magatartásukkal, teljes lényükkel hatást gyakorolnak a gyermekekre. Minden gyermek közelében dolgozó felnőtt modell a gyermek számára, ezért fontos az összehangolt nevelési stílus. **Az együttműködés alapja, hogy a dajkák, pedagógiai asszisztensek ismerik nevelési célkitűzéseinket, elvárásainkat a gyermeknevelésben.** Az óvodapedagógusi tevékenységnek, és a nevelő-oktató munkát segítő alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia a kiváló óvodai nevelés eredményességéhez.

Az óvodapedagógusok, dajkák, pedagógiai asszisztensek szívesen részt vesznek aktuális továbbképzéseken, szakmai rendezvényeken, szakmai napokon. Az intézményben a nevelőoktató munkát segítő alkalmazottakkal szemben ugyanúgy elvárás a nevelés eredményessége érdekében a gyermekszeretet, a tolerancia, érzékenység, nyitottság, elfogadás, a gyermeki jogok tiszteletben tartása. Tudatában vannak, hogy magatartásukkal, megnyilvánulásaikkal minden helyzetben megbízható, hiteles példaképeknek kell lenniük.

A dajka kapcsolata az óvónővel, mint társsal fontos minta a gyermek számára, ezért a szóbeli érintkezésüket, kapcsolattartásukat a kölcsönös tiszteletadás jellemzi. A dajka-gyermek kapcsolatát szeretetteljes kommunikáció kíséri.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. **Óvodapedagógusaink a gondozás folyamatában is nevelnek**, építik kapcsolataikat a gyermekekkel, egyúttal segítik önállóságuk fejlődését **együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.**

2. 3. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Célunk: egészséges, biztonságos környezetben a gyermekek **egészséges életmódra nevelése**, az egészséges életvitel iránti igényének alakítása, valamint lelki egészségének védelme, testi fejlődésének elősegítése.

Feladataink:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, **mozgásigényének** kielégítése,
- az önkiszolgálás feladatainak **kiegyensúlyozott**, türelmes légkörben történő gyakoroltatása,
- **harmonikus**, összerendezett mozgásfejlődésének elősegítése,
- a gyermek testi képessége fejlődésének segítése,
- a gyermek **egészségének védelme**, edzése, óvása, megőrzése,
- az **egészséges életmód**, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos **környezet** biztosítása, környezeti ártalmak kiküszöbölése,
- a környezete védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, gyakorlása, környezettudatos magatartás megalapozása, a környezeti ártalmak kiküszöbölése,
- megfelelő **szakemberek** bevonásával – a szülővel és óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési program

A köznevelési törvény módosításának megfelelően (20/2012.VIII.31. EMMI rendelet) az óvodai egészségnevelés, a gyermek egészségének, biztonságának védelmével kapcsolatos feladatok, illetve az ezzel összefüggő **egészségfejlesztési stratégia** felállítása intézményünkben a törvényességi előírásoknak megfelelően került kidolgozásra és Pedagógiai programunk részét képező Egészségfejlesztési programban kerültek megfogalmazásra. A program elkészítésének célja az, hogy az intézmény használói köréhez, a helyi adottságokhoz igazodva megfogalmazzuk a korszerű egészségnevelés céljait és feladatait, mely iránt mindannyian elkötelezettek vagyunk és felelősséggel vállaljuk.

Általános cél, feladat

Célunk:

- A teljes óvodai életet átfogó, az óvodai nevelés megkülönböztetett szerepéből adódó, a gyermeki személyiségfejlesztés szempontjából alapozó jelentőségű **egészségnevelési** feladatok ellátása, mely felkészíti a gyermeket az egészségének védelmére, távlati céljaiban elősegíti a társadalom számára az **egészséges, edzett, terhelést elbíró** személyiség kialakulását.
- Az **egészségtudatos gondolkodás** alakítása, fejlesztése.
- Ebben a folyamatban a **felnőttek minta** szerepe.

Feladataink:

Az egészségnevelés területén fontos feladatunk, hogy kialakítsuk az **egészséges életvitel iránti igényt**, egészséges életstílusokkal és életmodellekkel ismertessük meg a gyermekeket, gondozzuk lelki (érzelmi, akarati, értelmi) képességeiket és az embertársakkal kapcsolatos szociális együttműködési készséget kialakítsuk. Ezek a feladatok szorosan összefonódnak a kiegyensúlyozott, harmonikus személyiségfejlesztés feladatával. Az óvodai egészségnevelési feladatainkat két részre oszthatjuk- egészségfejlesztés (promóció) és megelőzés (prevenció), melyek azonban elválaszthatatlanok és az óvodai nevelés valamennyi szakaszára vonatkoznak. Fejlesszük egészségtudatos gondolkodásukat.

Az egészségfejlesztés feladatai

- Szomatikus egészségfejlesztés (egészséges életmódra nevelés)
- Pszicho higiénés egészségfejlesztés (lelki egészségfejlesztés)
- Szociohigiénés egészségfejlesztés

Szomatikus egészségfejlesztési feladatok

A szomatikus nevelés területei

- személyi higiénia fejlesztése
- környezeti higiénia fejlesztése
- az egészséges táplálkozás igényének kialakítása
- a betegségek megelőzésére nevelés
- napi rendszeres testmozgás, testedzés
- balesetek megelőzésére nevelés, elsősegélynyújtás

Személyi higiénia fejlesztése

A személyi higiénés nevelés magában foglalja a gyermek **testi gondozását**, testi szükségleteinek kielégítését és a testi épség védelmét.

Célunk:

A személyi higiénia iránti igény kialakítása, a gyermekek egészségének, testi épségének védelme.

Feladataink:

Az alapvető **higiéniai szokások** alakítása, gyakoroltatása, ellenőrzés és folyamatos korrekció, az ehhez szükséges feltételek biztosítása. Minden gyermek számára biztosított a saját személyi felszerelés- jellel ellátott törölköző, fésű, fogmosó felszerelés, tornafelszerelés, ágynemű. A gyermeköltözőkben minden gyermek rendelkezésére áll jellel ellátott szekrény (polc), ahol a saját ruházat, váltóruha, cipő tárolása megoldott. A wc ülőkék, mosdók mérete megfelelő. Minden mosdóban folyékony szappanadagoló található. A gyermekek számára biztosított orrtörüléshez, orrfújáshoz a mindig elérhető helyen lévő papír zsebkendő, melynek higiénikus tárolására szintén gondot fordítunk. A nap bármely szakában minden gyermek számára rendelkezésre áll a vízfogyasztás lehetősége. Járványos időszakban fokozottan figyelünk a higiénés szabályok betartására, ennek feltételeit /papírtörölő, fertőtlenítő/ mindig biztosítjuk. Fokozottabban történik a fertőtlenítés is.

Környezeti higiénia fejlesztése

Az egészségnevelés feladatai csak **egészséges óvodai környezetben** valósulhatnak meg, melynek színterei a csoportszoba és kapcsolódó helyiségek, valamint az óvoda udvara.

Célunk:

A gyermekekben a környezeti **higiénia iránti igény**, fogékonyság kialakítása, a környezettudatos, környezetbarát életvitel megalapozása.

Feladataink:

Pozitív viszony kialakítása környezetünkkel és a környezetvédő magatartás szokásainak kialakítása. **Példamutatással**, a munkába történő bevonással, gyakoroltatással a helyes környezeti higiénés tevékenységre szoktatás. Lehetőségeinkhez mérten feladatunk a gyermekek környezetének optimális kialakítása, elrendezése- kényelmes, zsúfoltságtól mentes elrendezés, térbeosztás- mellyel a tevékenységekhez szükséges elegendő helyet biztosítjuk. A helyiségekben folyamatosan biztosítjuk rövid, **gyakori szellőztetésekkel** a természetes levegőcserét. Gondoskodunk a helyiségek megfelelő **mesterséges és természetes megvilágításáról**. Ügyelünk a megfelelő páratartalomra, kerülve ezzel a száraz levegő okozta köhécselest, illetve a magas páratartalom okozta gombák és atkák szaporodását. A rendszeres takarítás, portalanítás és porszívózás mindenki számára elemi követelmény. Az egészségre ártalmas anyagokat a gyermekektől jól elzárható helyen, az előírásoknak megfelelő módon tároljuk.

Az óvoda udvarának rendszeres és előírásoknak megfelelő karbantartásáról gondoskodunk biztosítva a szilárd burkolatok balesetmentességét. **Udvari játékaink** egy része régi játékokból áll, ezért folyamatos karbantartást, javítást igényelnek, rendszeres felülvizsgálatukról gondoskodunk. A játékok cseréjét az éves költségvetésünk terhére évről, évre betervezzük. UV sugárzás elleni védelmet a gyermekek számára az árnyékot adó nagy fák, fedett filagóriák, árnyékolt homokozók biztosítanak. Példamutatással, ismeretközvetítéssel a környezettudatos életszemléletet igyekszünk megalapozni - szelektív hulladékgyűjtés, kirándulások alkalmával, az évjeles napjaihoz kapcsolódóan.

Az egészséges táplálkozás igényének kialakítása

Kisgyermekkorban a **táplálkozás a fejlődés alapfeltétele**. A növekedéshez nagy mennyiségű tápanyag elfogyasztását igényli, hiszen az életkorra jellemző sok mozgás sok kalóriát „emészt fel”. **Folyadékigényük** is fokozott, amely az élénk anyagszere folyamatoknak és a fokozott mozgásosságából eredő hő leadásnak a következménye. Óvodában nem az étel elkészítése, hanem az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségnevelési feladatait - így az étkezés előkészületeinek lebonyolítása az egészséges táplálkozás megkedveltetése, új ízek, ételféleségek megismertetése.

Célunk:

Egészségesen táplálkozó felnőtt válják gyermekeinkből, és a korszerű táplálkozás iránti igényt felkeltsük bennük.

Feladataink:

A megfelelő **étkezési szokások** kialakítása, egészséges táplálkozásra nevelés, és a helyes táplálkozásból eredő egészségmegőrző tevékenység.

További fontos feladatunk a **családdal való szoros együttműködés** kialakítása az egészséges táplálkozás szokásainak terén. A gyermekekkel közösen végzett előkészületek során biztosítjuk a kulturált étkezés feltételeit csoportszoba zsúfoltságtól mentes, kellemes hőmérsékletű, a szükséges eszközök (tányérok, evőeszközök, poharak, terítő, szalvéta) megfelelő méretben és mennyiségben elérhető helyen, biztonságosan tárolva rendelkezésre állnak.

A feltálatl ételek nevét megtanítjuk a gyerekeknek, egy-egy ismeretlen étel bevezetésénél gondolunk arra, hogy a gyermek először kóstolja meg, így kedvcsináló ismereteket nyújtunk az ételről. Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, ezzel igyekszünk megszerettetni az új ízeket. Napi szinten a szülők jóvoltából biztosítjuk gyümölcsöket, zöldségfélét, megismertetjük a gyerekeket a különböző ásványi anyagokban gazdag növényi magvakkal.

Táplálkozási rendellenességgel küzdő, túlsúlyos, kórosan válogatós gyerekeknél a családdal való együttműködés fontosságát tartjuk szem előtt, ebben a folyamatban a pszichológus is segítségünkre van, a szülőkkel való fogadóórák biztosítása, beszélgetések során.

A betegségek megelőzésére nevelés

Kiemelt óvodapedagógusi feladat a betegségek megelőzésére nevelés. A megelőzés alapja a **személyi higiénia** betartása, a rendszeres kézmosás, zsebkendő használat, a közös használati tárgyak, játékszerek tisztántartása.

Célunk:

Az egészségvédő jó szokások kialakítása.

Feladataink:

Ismeretek közlésével, a helyes magatartás begyakoroltatásával a gyerekek felkészítése a gyakrabban előforduló betegségek megelőzésére, a védekezéshez szükséges magatartásformák begyakorlása.

A minden gyermek számára biztosított egyéni tisztálkodási felszereléseket fertőtlenítyük, minden gyermek a saját eszközeit használja, (erre szezonális betegségek időszakában fokozottan figyelünk) elhasználódás esetén a szülőket megkérjük, hogy gondoskodjanak pótlásukról pl. fogkefe. A higiénés szabályok betartásával, a betegségek megelőzésével kapcsolatos **helyes magatartási szokások begyakorlásával** biztosítjuk a gyermeki szervezet általános védekezőképességének fokozását, a betegségmegelőzést. Szezonális fertőző betegségek előfordulása esetén a higiéniai szabályok betartására fokozottan odafigyelünk. (intenzív szellőztetés, zsebkendőhasználat, fertőtlenítés... stb.)

A betegségek megelőzése érdekében az évszakoknak megfelelően megteremtjük a gyermekek edzéséhez, **rendszeres mozgáshoz** szükséges feltételeket, minden adódó lehetőséget kihasználunk a levegőzésre, sétára, kirándulásra. Az egészséges gyerekek védelmében az óvodában észlelt **megbetegedéskor** a gyermeket elkülönítjük, és gondoskodunk róla, hogy minél előbb megfelelő ellátásban részesüljön, a szülő mihamarabb el tudja vinni orvoshoz. A betegségből történő felgyógyuláskor a közösségbe való visszatérés szabályait érvényesítjük. Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn az óvoda védőnőjével, indokolt esetben többszöri szűrést iktatunk be. Kapcsolatot építünk ki az egészségügy szakembereivel, a preferált területeken a szülők felé szorgalmazzuk gyermekeink rendszeres vizsgálatát, így a fogászat, a szemészet, az ortopédia és egyéb területeken, melyeket aktuálisnak találunk.

Napi rendszeres testmozgás, testedzés

E nevelési terület a mozgásszervek alakítását, alapvető **mozgáskészségek kimunkálását**, az önálló testedzésre történő nevelést, a változatos mozgástevékenységek megvalósulását jelenti. Magába foglalja a szervezet **edzését**, a hideghez, meleghez való szoktatást, a fokozatos fizikai megterhelést, az óvodai testnevelés foglalkozásokat.

Célunk:

A testmozgás, a szabadban való tartózkodás igényének felkeltése, rendszeres testedzés szokássá alakítása, az egészséges életvitel megalapozása.

Feladataink:

A gyermekek mozgásigényének kielégítése, a természetes mozgáskedv megőrzése, a szervezet edzése, a rendszeres kondicionálás, ezen belül a **testi erő és állóképesség fejlesztése**, az időjáráshoz való alkalmazkodás és a teherbíró képesség fejlesztése.

A tornára, a játékos mozgásra teremben és szabad levegőn, eszközzel és eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában minden nap lehetőséget biztosítunk. Folyamatos feladatunk a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása, valamint a gyerekek teherbíró képességének, fizikai fejlődésének, ügyességének, állóképességének nyomon követése, figyelembe véve az egyéni és az életkori sajátosságokat.

Balesetek megelőzésére nevelés

Nem elég az egészséget megvédeni, de a váratlan események, balesetek megelőzésével az életet is szükséges védeni. A felgyorsult technikai fejlődés számtalan olyan „eredményt” is hozott, melynek jelentősége balesetveszélyt, életveszélyt is hordoz magában. Mivel az óvodás korú gyermekeknek életkori sajátosságából eredően nincs veszélyérzete, ezért a mi feladatunk testi épségük megőrzése, és figyelmük ráirányítása a környezet veszélyeire.

Célunk:

A gyermekek egészségének és testi épségének védelme.

Feladataink:

Egészségvédő, balesetmegelőző ismeretek, egészségvédő készségek kialakítása, gyakorlása, ellenőrzés, folyamatos korrekció. Folyamatos szakszerű odafigyelés a mindennapokban.

A nevelési év elején és a továbbiakban szükség szerint **megbeszéljük** az óvoda belső és külső terének balesetvédelmi szabályait, a helyes és helytelen viselkedésmódokat. **Megismertetjük** gyermekeinkkel azokat a helyes magatartási formákat, amelyek betartására a balesetek elkerülése végett szükség van. Megismertetjük gyermekeinkkel a játék valamint a tevékenységek során használt egyéb eszközök biztonságos használatát.

Ezen eszközök használatának biztonságossá tétele gyakorlással történik. (olló, tű, kés, villa, stb.)

A **közlekedés szabályainak** megismertetését séták során a valós környezetben ismertetjük meg a gyerekekkel, szituációs, valamint szabályjátékok során gyakoroljuk. Hasonló pedagógiai tudatossággal, **szituációs játékok** kezdeményezésével fordulunk a háztartásokban található háztartási gépek használatára vonatkozó szabályok megismertetése felé.

Az előírt szabályzók betartásával gondoskodunk az óvodában használatos **vegyszerek zárható szekrényben történő elhelyezéséről**, és minden egyéb, a balesetvédelmi és tűzvédelmi utasításban foglalt tudnivaló betartásáról. Minden feladat ellátási helyen

biztosított az óvodai elsősegélynyújtó alapfelszerelés, és van elsősegély **tanfolyamot végzett** szakember tagóvodánként legalább 1 fő.

Mentálhigiénias egészségfejlesztés

A **lelki egészségfejlesztés** az óvodai nevelés mindennapos gyakorlatában nem tekinthető különálló feladatnak, hanem minden egyes nevelési mozzanatnak szerves része. A lelki egészség érdekében törekszik az optimális napirend, a szellemi munka higiéniájának megvalósítására, továbbá az egészséges életmód elveinek megfelelő életvitel igényének kialakítására.

Célunk:

Olyan gyermeki személyiség formálása, mely **alkalmassá teszi őket** a jövőbeli társadalmi feladataik maradéktalan teljesítésére, miközben önmagukkal belső harmóniára és környezetével (természeti és társadalmi) egyensúlyra törekednek.

Feladataink:

A gyermekek **szociális biztonságának**, adottságainak, képességeinek, törekvéseinek, személyiségük szabad kibontakozásának elősegítése, a tartós pszichés stressz feldolgozását, a deviancia megelőzését, a harmonikus társkapcsolatok és az empátiás készség alakítását. Ebben a folyamatban az óvodapszichológusnak nagy szerepe van, hathatós segítségként van jelen a mindennapokban.

A mentálhigiénias egészségfejlesztés területei

- Egészséges életvezetés
- Stressz - elhárítás
- Egészségre káros szokások megelőzése
- Szociohigiénés egészségfejlesztés
- Egészségpropaganda

Egészséges életvezetés (egészséges életvezetés, hibás viselkedés megelőzése, kezelése)

Az egészséges életvezetés óvodai tartalma az **egészséges életmód szabályainak megtartását**, a társas kapcsolatok zavarainak megelőzését, a korai prevenciót és az egészségtelen szokások korrekcióját jelenti.

Célunk:

Megóvni a gyermeket az idegrendszerére ható káros hatásoktól.

Feladataink:

Az egészséges személyiségfejlődés biztosítása a gyermek idegrendszerének és lelki életének **megóvása a káros hatásoktól**, az idegrendszeri-pszichés túlterheléstől, kimerültségtől. Óvodai napirendünk kialakításánál minden esetben arra törekszünk, hogy biztosítsa a folyamatosságot, **ugyanakkor rugalmas legyen**. A napirend egyes tevékenységei biztosítják a gyermekek számára a cselekvés és a pihenés lehetőségét. A rendszeresen visszatérő és ismétlődő **tevékenységek érzelmi biztonságot** jelentenek a gyermekek számára. Törekszünk a kiegyensúlyozott társas kapcsolatok kiépítésére és megőrzésére, az antiszociális viselkedésmódokat igyekszünk megelőzni és kirekeszteni (düh, harag, agresszió).

Stressz- elhárítás

A stressz a szervezetnek a **külső ingerekhez való alkalmazkodó képessége**, amely véges és kimeríthető. Elhárításának fontossága a károsodást előidéző, idegrendszert megterhelő, viselkedési zavarokat, pszichoszomatikus panaszokat okozó hatások elhárításában rejlik.

Célunk:

Az idegrendszeri,- lelki egészségvédelem.

Feladataink:

A stresszhelyzetek kiküszöbölése a stressz hatások és helyzetek elkerülésével, illetve a stressz hatások kompenzációja.

Törekszünk rá, hogy az óvoda külső és belső terei biztonságot sugározzanak. Igyekszünk kiküszöbölni minden zavaró ingert. Napirendünk minden esetben biztosítja a **rendszerességet** és a rugalmasságot. **Kerüljük a sürgetést és a várakozást**, a vegyes csoportok életében erre fokozatosan oda kell figyelni. A konfliktusokat igyekszünk csökkenteni, igyekszünk kizárni a megkülönböztetést és az agressziót. Nevelési elveink között kiemelt szerepet kap a beszélgetés, meghallgatás, személyre szóló figyelem.

Egészségre káros szokások mellőzése

A pszicho higiénés nevelési feladatok körébe tartozik az egészségre **káros szokások** (alkoholfogyasztás, dohányzás), az indokolatlan mértékű gyógyszerfogyasztás és az egyre terjedő drogfogyasztás, az elhízás és a cukorbetegség megelőzése.

Célunk:

Olyan **egészségvédő modellt** ismertetünk meg a gyermekekkel, mely későbbi életük során megvédi őket a káros szenvedélyektől.

Feladataink:

A gyermekek megismerjék az egészség megvédéséhez, megerősítéséhez vezető tevékenységeket, a helyes táplálkozás a testedzés, a személyi és környezeti higiénia fontosságát. Legjobb propaganda a jó példa, a helyes életvitel és harmonikus, derűs létünk. Érzékeny terület erre felhívni az óvodás korúak figyelmét, de a szituációs játékok, a beszélgetések megfelelő alkalmak lehetnek erre a feladatra is.

Szociohigiénés egészségfejlesztés

A szociohigiénés egészségfejlesztés az egészségnevelésnek a **társas együttélésből** adódó feladatait öleli fel. A társas, közösségi együttélésközös értékrend, közös cél és cselekvés jellemzi. Az óvoda a család mellett a kisgyermek első szervezett közössége, amely szociális nevelő funkciója körében a társas-társadalmi életének beszabályozását végzi.

Célunk:

A gyermeket a közösségbe való befogadásra, egyenértékű emberként való **elfogadásra** készítse elő, szeretetteljes együttműködésben együttműködésbe való részvételre nevelje.

Feladataink:

Zavartalan, kiegyensúlyozott pedagógiai légkörben **harmonikus kapcsolatok alakítása** az egyén és a közösség között, a konfliktusok megoldása a személyiség kreatív kibontakoztatásával megfelelő mintát követve- utánzás, azonosulás, belsővé válás után ösztönzéssel, motivációval olyan szokások kialakítása, melyek segítik a más társadalmi közösségbe való beilleszkedést. A közösséggé formálásban a felnőttek szerepe domináns. Az általuk átadott értékek képviselik, meghatározzák majd a csoport értékeit. A pozitív életérzést, a pozitív tartalmakra való ráhangolódást képviseljük.

Egészségpropaganda

Az egészségpropaganda az **egészségpolitikai intézkedések széles körű terjesztését**, a szociálpolitikai határozatok, döntések megértését, megkedveltetését, a megvalósításra irányuló mozgósítást jelenti. Ez valamint, az egészségügyi ellátás időben történő igénybevételére való mozgósítás, illetve felesleges igénybevételének elkerülésére irányuló felvilágosítás a feladata. A betegségek korai felismerése, a szűrővizsgálatokra történő mozgósítás, az időszakos és rendszeres gondozás igénybevétele az egyén és a társadalom egészség-védelmének, az egészségfejlesztésnek a feladata. Az óvodában az egészségpropaganda elsősorban a szülők felé irányul segítségével az óvoda valamint a szülői ház egészségnevelésének összehangolására törekszünk (pl: dohányzás, drog, alkoholizmus elleni propaganda, a szív védelme, az egészséges táplálkozásra való figyelem felhívás, stb).

Célunk:

A **betegségmegelőzés és egészségmegőrzés** szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.

Feladataink:

Modell értékű felnőtt viselkedési minta nyújtása, egészségpropaganda a szülők körében- az egészségesebb választására való törekvés képességének fejlesztése.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Célunk: a gyermekek kiegyensúlyozott, **egészséges én-tudattal** rendelkező, harmonikus személyiségének kibontakoztatása az egyéni képességek figyelembevételével, valamint erkölcsi és akarat tulajdonságaik fejlődésének elősegítése közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása által.

Feladataink:

- érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes **légkör** biztosítása,
- annak biztosítása, hogy a gyermeket már óvodába lépéskor **kedvező érzelmi hatások** ériék,
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermek – gyermek, valamint az óvodai alkalmazottak **egymás közötti kapcsolatát** pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze,
- a gyermek erkölcsi és **szociális érzékenységének**, én tudatának alakulása, önkifejező és önértékesítő törekvéseinek segítése,

- neveljük a gyermekeket annak elfogadására, hogy az emberek különböznek egymástól, neveljük őket a **különbözőség tiszteletére**, a másság elfogadására,
- a közösségi élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása közben a gyermekek **erkölcsi tulajdonságainak**, együttérzésének, segítőkészségének, önzetlenségének, és figyelmességének erősítése,
- a **közös élményeken alapuló** tevékenységek gyakorlása közben akaratuk, önállóságuk, önfegyelmük, kitartásuk, feladattudatuk és szabálytudatuk fejlődésének elősegítése, ezáltal szokás- és normarendszerük magalapozása,
- a gyermekek nyitottságára alapozva annak elősegítése, hogy **rácsodálkozzanak** a természetben és emberi környezetben megmutatkozó jóra, szépre és tiszteljék, becsülik azt,
- az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a **nemzeti identitástudat**, a **keresztény kulturális értékek**, a **hazaszeretet**, a **szülőföldhöz és családhhoz való kötődés** alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- a gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése **modellértékű szerepet tölt be**.
- A **kiemelt figyelmet igénylő gyermekek** esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célunk: hogy az óvodáskor végére a gyermekek egészségesen fejlődő, **harmonikus személyiséggé** váljanak, rendelkezzenek olyan készségekkel, képességekkel, beszédkulturával és kifejezőkészséggel, melyek alkalmassá teszik őket a zökkenőmentes iskolakezdésre.

„Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.”

Óvodáinkban a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságokra építve változatos tevékenységet biztosítunk számukra, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek természeti és társadalmi környezetükről.

Az **anyanyelv fejlesztése** és a kommunikáció különböző formáinak alakítása beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) az óvodai nevelő tevékenység egészében kiemelt jelentőségű.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére nevelés közben a gyermekek természetes beszéd és **kommunikációs kedvének fenntartására** és ösztönzésére törekszünk. Különösen nagy figyelmet fordítunk a beszédkedv fenntartására, a gyermekek meghallgatására, a gyermeki kérdések érvényesülésére, s a válaszok igénylésére.

További feladatunk:

- olyan elfogadó, szeretetteljes légkör megteremtése, melyben a gyermekek bátran **elmondják** gondolataikat,
- a gyermekek **szókincsének** bővítése,
- **változatos tevékenységek** biztosítása a gyermekek meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve,

- **egyéni érdeklődési kör** figyelembevétele,
- további élmények biztosítása, melyben **tapasztalatokat** szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetéről,
- a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteik **rendszerezése**, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása,
- az **értelmi képességek** (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és **alkotóképesség fejlesztése**.
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő, ösztönző környezet biztosítása.

3. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

3. 1. Játék

A játék a 3-7 éves gyermek alapvető, semmi mással nem helyettesíthető, a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenysége.

A játék –szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat- a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melyet mindennap visszatérő módon, hosszantartóan kielégítünk.

A játékban a gyermek kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket, megoldási módokat kaphat bizonyos élethelyzetben való viselkedésre, megnyugodhat, kiélheti szorongásait, problémáit és újra élheti kellemes élményeit. Játék közben a gyermek társakra talál, kommunikál és közösen végezhető tevékenységekbe fog, versenyez, szabályokat alkot, ezek alapján cselekszik.

A játék **a személyiség fejlesztés** és az óvodai nevelés legfontosabb és **legfejlesztőbb eszköze**, olyan komplex tevékenységforrás, amelyet tudatosan felhasználunk a nevelés folyamatában a célok eléréséhez.

A játéktevékenység célja:

A gyermek szabad képzelettársításának elősegítése a szabad játék túlsúlyának érvényesülése folytán. Az intellektuális, mozgásos, szociális kapcsolatok, élmények többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása.

A szabad játék során az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja a gyermek számára az önállóságot és a szabadságot:

- a játéktevékenység kiválasztásában,
- a játékeszközök megválasztásában,
- a társak megválasztásában,
- a gyermeki játékelgondolás megvalósulásában,
- a játszóhely megválasztásában és kialakításában.
- elegendő időt ad a játék befejezésére és lehetőséget ad annak későbbi folytatására.

Az óvodapedagógus feladata:

- a játékhoz szükséges **optimális feltételek** folyamatos biztosítása (hely, idő, eszköz),
- a szűkebb és tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomások feldolgozásának biztosítása,

- a 3-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása, a gyermekek **egyéni sajátosságainak figyelembe vételével**,
- a nyugodt légkör megteremtése,
- élményszerzési lehetőségek biztosítása a különböző játékformákhoz,
- a gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása,
- szükség esetén és igény szerint bekapcsolódás a játékba, együttjátszás a gyermekekkel,
- támogató, serkentő, ösztönző magatartásának megteremtése a játékban,
- segítségadás a játékközben kialakult konfliktushelyzetek demokratikus feloldásában,
- beszédkészség fejlesztése a játékon keresztül,
- **hangsúlyos az indirekt játékirányítás felelőssége az óvodapedagógus tudatos jelenléte mellett.**

3. 2. Verselés-mesélés

Az érzelmi biztonság megteremtésének és az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszköze. A mindennapos verselés, mesélés, mondókázás az óvodáskorú gyermekek alapvető szükséglete.

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermekeknek érzéki-értelmi élményt adnak. A mese **a gyermek érzelmi, értelmi és etikai fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.** Tájékoztató a külvilág és az emberi belső világ legfőbb viszonyatairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról, ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának, világképének kialakítására. **Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál, a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.**

A gyermekek saját vers - és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása **az önkifejezés** egyik igen fontos **módja.**

A tevékenység célja:

*A gyermekek érzelmi, erkölcsi, értelmi **fejlődésének segítése, biztonságos önkifejezésének fejlesztése a nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel, valamint irodalmi érdeklődésük felkeltése és a magyar kultúra értékeinek átörökítése.***

Az óvodapedagógus feladata:

- a mindennapos mesélés, verselés, mondókázás elmaradhatatlan elemként van jelen a mindennapokban,
- a felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása, a népi, klasszikus és a kortárs irodalmi művek kellő arányának biztosítása,
- a 3-6-7- éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása,
- a gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a versekkel, mesékkel, dramatikus és anyanyelvi játékokkal,
- a nyugodt, meghitt légkör, a szoros érzelmi kapcsolat megteremtése az irodalmi alkotások teljes átéléséhez,
- a megfelelő hely, idő és eszköz (esetleg „szertartás”) biztosítása a meséléshez, bábozáshoz, dramatizáláshoz,
- képeskönyvek elérhetőségének biztosítása, a könyvek megbecsülésére nevelés,
- a gyermekek önálló elképzeléseinek segítése, az önkifejezés lehetőségének támogatása,
- az irodalmi művek élményszerű bemutatása a hang játékaival, mimikával, a beszéd zenei elemeinek érvényesítésével,
- a szülők meggyőzése az otthoni rendszeres mesélés fontosságáról.

3. 3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodai zenei nevelés a **gyermek szép iránti fogékonyságát**, nyitottságát, a zenei képességek fejlesztését elsősorban **érzelmi alapon kívánja kibontakoztatni**. Az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés és zenélés egyaránt örömet nyújtanak a gyermeknek.

Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a **gyermek felfedezik** a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a **közös éneklés örömét**.

Az élményt jelentő közös éneklés közben **fejlődik hallásuk, éneklési készségük, ritmusérzékük, harmonikus, szép mozgásuk**. A népdalok énekeltetése, a gyermeki „néptáncok” és „népi” játékok a hagyományok megismerését és továbbélését is segítik.

A gyermekek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakításában fontos helyet kapnak az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások (Forrai Katalin, Gryllus Vilmos dalai) is.

A tevékenység célja:

A gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésük, hallásuk, ritmusérzékük, harmonikus, szép mozgásuk fejlesztése, esztétikai fogékonyságuk formálása, zenei anyanyelvük megalapozása.

Az óvodapedagógus feladata:

- a felhasznált zenei **anyagok igényes**, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő összeállítása,
- a 3-7- éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását,
- a tevékenység **differenciált** szervezeti formáinak biztosítása,
- a mintaszerű énekes és hangszeres bemutatással a gyermekek zenei ízlésének és esztétikai fogékonyságának fejlesztése,
- a közös éneklés és játék örömeinek megteremtésével a gyermekek érzelmvilágának gazdagítása,
- a felnőtt minta spontán utánzási lehetőségének megteremtése a mindennapokban,
- a **zene- ritmus- mozgás** kapcsolatában a gyermekek harmonikus szép mozgásának alakítása,
- a népdalok, a gyermek **néptáncok, és népi játékok** alkalmazásával a néphagyományok megismertetése, ezáltal a szülőföld értékeinek átörökítése, a nemzetiségi kultúra jellegzetes sajátosságainak megismertetése,
- migráns gyermek nevelése esetén **hazájának kulturális értékeit** is figyelembe vevő dal- és zenei anyag választása,
- a gyermekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei képességfejlesztő játékokkal.

3. 4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A **vizuális tevékenységek különböző fajtái**: a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka az **ábrázolás** különböző fajtái, a népművészeti elemekkel, a műalkotásokkal való ismerkedés is **fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének**. A vizuális nevelés a gyermekeket egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően képi-plasztikai kifejezőképesség birtokába juttatja, kialakítja bennük az elemi komponáló, térbeli tájékozódó és rendező

képességet. A látás, a megfigyelés, a befogadás által **formálódnak a gyermekek képzetei, gazdagodik élmény és fantáziaviláguk.**

A vizuális nevelés áthatja az óvodai tevékenységrendszer egészét, melyben **fontos a tevékenység öröme**, az alkotáshoz, önkifejezéshez, esztétikai élmények befogadásához.

A tevékenység célja:

*A gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, téri **szabad önkifejezése**. A gyermekek térforma- szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti fogékonyságuk, igényességük alakítása.*

Az óvodapedagógus feladata:

- a gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése,
- a szabad alkotás lehetőségének biztosítása a mindennapokban a gyermekek megismertetése az eszközök használatával, változatos technikákkal és eljárásokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka terén,
- az ábrázolótevékenységgel kapcsolatos higiéniai szokások megtanítása,
- a 3-6-7-éves korban tervezhető alkotó tevékenységek tartalmának differenciált tervezése,
- a gyermekek tevékenységvágyának felkeltése, a kezdeményezés, kreatív önmegvalósítás érvényre juttatása,
- képi gondolkodásuk fejlesztése, esztétikai érzékenységük fokozása,
- a gyermeki alkotások pozitív értékelése,
- migráns gyerekek nevelése esetén hazájuk kulturális értékeinek bemutatása.

3. 5. Mozgás

Az óvodáskorú **gyermek egészséges testi fejlődésének biztosítása nem képzelhető el a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító testmozgás nélkül.**

A torna, a mozgásos játékok **fejlesztik a gyermekek természetes nagymozgását, a kondicionális képességeiket, kedvezően hatnak a társas kapcsolatokra** Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét, fontos szerepük van az egészség megőrzésében. A mozgás **felerősíti és kiegészíti a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását.**

A mozgás elősegíti a mozgáskultúra fejlesztése mellett a pszichomotoros képességek és készségek kialakulását, valamint **a térben való tájékozódást**, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodó képesség fejlődését, valamint **a személyiség akaratí tényezőinek alakulását.**

A tornát, játékos mozgást és minden egyéb egészséges életmódot erősítő tevékenységet az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve biztosítja az óvodapedagógus a csoportszobákban, tornateremben és szabad levegőn egyaránt.

A tevékenység célja:

*A gyermek **természetes mozgáskedvének** megőrzése, harmonikus mozgásának, testi képességeinek, valamint tájékozódásának, alkalmazkodó képességének és a személyiség akaratí tényezőinek **fejlesztése játékos formában.***

Az óvodapedagógus feladata:

- egészséges életvitel magalapozása a rendszeres mozgás lehetőségének biztosításával,
- sokszínű, változatos mozgásra inspiráló biztonságos környezet megteremtése,
- szabad játékban történő spontán mozgás lehetőségének biztosítása a csoportban és az udvaron,
- a különböző szervezeti keretek megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése érdekében (kötelező testnevelés foglalkozás, mindennapos testnevelés),
- a gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése,
- a mozgástapasztalatok bővítésének biztosítása, mozgáskészség, mozgáskultúra alakítása,
- a kondicionális képességek fejlesztése (a testi képességek, erő, állóképesség, ügyesség, gyorsaság),
- a mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése a 3-6-7- éves korban tervezhető mozgások és mozgásfejlesztő játékok folyamatos biztosítása,
- a 3-6-7- éves korban tervezhető mozgások és mozgásfejlesztő játékok folyamatos biztosítása, illetve kooperatív mozgások széleskörű alkalmazása
- mozgásos feladatokon keresztül a testséma fejlesztése, téri tájékozódás, oldaliság kialakítása,
- az önértékelés és önbizalom növelése a mozgásos tevékenység pozitív megerősítésével.
- a komplex testmozgások beépítése az óvodai élet egyéb tevékenységeibe.

3. 6. A külső világ tevékeny megismerése

A környezettel való ismerkedés a kisgyermek alapvető szükséglete. A gyermekek kíváncsiságuk, érdeklődésük, aktivitásuk során tapasztalatokat szereznek a társadalmi és természeti környezetükről. A valóság felfedezése során megismerik a szülőföld, a hazai tájak értékeit, az ott élő emberek hagyományait, néphagyományait, a tárgyi és természeti kincseit, megtanulják azok szeretetét, védelmét is.

A tevékenység célja:

A természeti és társadalmi környezet felfedezése során olyan tapasztalatok megszerzése, készségek és képességek kialakítása, amelyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz és tájékozódáshoz szükségesek, valamint a természetet szerető és védő emberi értékek alakítása, környezettudatos magatartás megalapozása.

Az óvodapedagógus feladata:

- a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, élményeire, tapasztalataira épülő új ismeretek kiválasztása,
- változatos tevékenység biztosítása a tapasztalatszerzés, élménygyűjtés, felfedezés során,
- a környezethez fűződő pozitív érzelmek alakítása, a negatívumok elé utasítása,
- ökológiai összefüggések, törvényszerűségek megtapasztalása,
- környezettudatos környezeti nevelés megalapozása, tárgyi feltételek biztosítása, takarékoság – víz, energia, papír – szelektív hulladékgyűjtés,
- a környezetünkben fellelhető „természeti kincsek” feldolgozása, újrahasznosítása,
- a „zöld jeles napok” kiemelt szerepe a környezettudatos munka során,
- egészséges életmód alakítása,
- a gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése, önálló véleményalkotásának, döntési képességének segítése,
- megfelelő ismerethordozók biztosítása a tőlünk távollevő tájak, emberek, növények, állatok, tudományos jelenségek megismeréséhez.

Boldogságprogram

2018-ban a hajdúszoboszlói óvodák közül elsőként a Mesevár óvoda csatlakozott a Jobb Veled a Világ Alapítvány által kezdeményezett Boldogságprogramhoz. A pályázati feltételek között szerepelt, hogy legalább egy csoportban havi rendszerességgel tartunk boldogságórát, valamint a következő nevelési évben is vállaljuk annak fenntartását.

Célunk: a Boldog Ovi cím folyamatos fenntartása, mivel az általa közvetített, és az alapprogramban is megjelenő emberi értékek alapvető mérőkövek a személyiség formálásában, így egy boldogabb gyermekkor megélését teszi lehetővé, ezért építettük be az óvodai élet tevékenységformái közé.

A Boldogságprogram által képviselt alapelvek összhangban vannak az Alapprogram, és az általunk adaptált Tevékenységek Központú Óvodai Nevelési Program elveivel és feladat rendszerével, valamint óvodapedagógusaink belső meggyőződésével. A továbbiakban több óvoda bevonása is lehetséges.

A boldogságórák által fejlesztendő területek:

- tolerancia, egymás elfogadása, egymás iránti segítőkészség, tisztelet, együttérzés, önzetlenség, türelem, egymásra való odafigyelés
- nyitottság, kíváncsiság, önkifejezési lehetőségek biztosítása, önismeret
- az öröm, a szeretet, hála, megbocsátás megélése, pozitív irányú cselekvések és érzelmek
- kialakítása
- problémamegoldás, ok-okozati összefüggések, alapvető erkölcsi értékek megismerése, felismerése, tudatosítása
- kitartás, céltudatosság, önállóság, önfegyelem, feladattudat, szabálytudat

A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek havonta, fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit a gyermekekkel.

Témakörök:

1. Boldogságfokozó hála
2. Optimizmus gyakorlása
3. Kapcsolatok ápolása
4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömök élvezete
8. Megbocsátás
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

3. 7. Környezetünk mennyiségi és formai összefüggései (matematika)

Matematika

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi - tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A külső világ tevékeny megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek a birtokába is jutnak a gyermekek. **Felismerik a mennyiségi, alaki,**

nagyságbeli és téri viszonyokat, általa alakul ítélőképességük, fejlődik a tér-, sík- és mennyiség szemléletük, valamint gondolkodásuk.

A spontán játékos tapasztalatszerzés és a komplex tevékenységek tapasztalatai mellett az óvodáskor utolsó szakaszában a matematikai nevelés önállóságát is hangsúlyozzuk. A matematikai nevelés a gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére, észlelésére, megismerési vágyára épülve valósul meg.

A tevékenység célja:

A közvetlen környezet megismerése közben a minket körülölelő világ mennyiségi, formai, kiterjedéssel összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása, a matematikai érdeklődés felkeltése, a logikus gondolkodás megalapozása.

Az óvodapedagógus feladata:

- a játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása,
- matematikai fogalmak, kifejezések, összefüggések megismertetése, megtapasztaltatása,
- az 5-7 éves korban tervezhető tartalmak biztosítása,
- mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyok felismertetése tevékenységbe ágyazva,
- a gyermeki tevékenység változatos formáinak biztosítása: egyéni, páros, mikro csoportos szervezéssel,
- olyan eszközök, és tevékenységi lehetőségek biztosítása, amelyen keresztül érvényesül a gyermekek cselekvő aktivitása, tapasztalatszerzése,
- a gyermekek matematikai érdeklődésének kielégítése, logikus gondolkodásuk megalapozása,
- elemi ok-okozati összefüggések felfedeztetése, megtapasztaltatása,
- a gyermekek egyéni feladatmegoldásainak ösztönzése, sajátos logika elfogadása,
- pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához.
- segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

3. 8. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munkajellegű játékos tevékenység.

A munkatevékenységek az óvodai élet mindennapjában jelen vannak, ezek **egyrészt a gyermekek saját személyével kapcsolatos teendők ellátása:** az önkiszolgálás, **másrészt a közösségért végzett tevékenységek:** naposság, egyéni megbízatások, alkalomszerű munkák, a környezet rendben tartása, növénygondozás.

A gyermekek a munkatevékenység során tapasztalatokat szereznek, ismerkednek a környezetükkel. **A gyakorlás során formálódik attitűdjük, és egyre pontosabbá válnak a munkavégzéshez szükséges képességeik, készségeik.** Közben olyan tulajdonságaik alakulnak ki, mint a kitartás, felelősségvállalás, céltudatosság, kötelességtudat, önállóság. A közösen végzett munka pozitívan hat a közösségi kapcsolatok alakulására is.

A gyermek munkajellegű tevékenysége önként vállalt és örömmel végzett tevékenységként jelenik meg a mindennapokban, mely a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A tevékenység célja:

*A munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, **kompetenciák alakítása**, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatait, környezetük és tárgyaik rendben tartását, kötelességtudatát.*

Az óvodapedagógus feladata:

- a különböző típusú munkajellegű tevékenységek tudatos szervezése bizalmon alapuló, szeretetteljes légkörben,
- a szükséges feltételek (hely, eszköz, idő) folyamatos biztosítása,
- a lehetőség megteremtése arra, hogy a gyermekek önkéntesen, önállóan kedvük és képességük szerint elvégezzék az önmagukkal kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, ill. a társaik érdekében végzett munkatevékenységet,
- a differenciálás elvének érvényesítése a feladatadáskor,
- a fokozatosság betartása a gyermekek egyéni fejlettségének figyelembe vételével,
- a gyermekekkel való fokozatos együttműködés, szükség esetén segítségnyújtás,
- sikerélményhez juttatás, a munka örömeinek megéreztetése,
- reális, konkrét, ösztönző, fejlesztő hatású pozitív értékelés alkalmazása.

3. 9. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermekek a tevékenységek során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján ismereteket szereznek, s általa fejlődnek.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretben valósul meg.

A játékos tanulás alatt egyéni adottságaikhoz mérten fejlődnek értelmi képességeik: érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, képszerű szemléletes gondolkodás, kreativitás.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás és a felfedezés lehetőségének biztosítása.

A tevékenység célja:

A gyermek, **képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.** Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás-és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a játékos, cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás.
-

Az óvodapedagógus feladata:

- a gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, érdeklődésének sokoldalú kielégítése a nap folyamán,
- változatos, a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása,
- a váratlan, spontán adódó lehetőségek tudatos felhasználása a gyermekek fejlesztése érdekében,
- a gyermeki kérdésekre épülő ismeretátadás lehetőségeinek kiaknázása,
- a szervezett tapasztalatszerzés esetén az életkori sajátosságok és egyéni képességek figyelembe vétele,
- az egyéni fejlődési, érési ütem figyelembevétele a tevékenység felkínálása során,
- a gyermekek értelmi képességének fejlesztése,
- a kiemelkedő képességű gyermekek tehetségének felismerése, fejlesztése,
- részképesség-lemaradás, egyéb tanulási zavarok kiszűrése, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, SNI gyerekek egyéni fejlesztése,
- személyre szabott, pozitív értékelés a tanulás irányítása során.

4. SIKERKRITÉRIUMOK (a fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére)

4. 1. Egészséges életmód területén

1. Önállóan használja a WC-t.
2. Önállóan kezet mos, szükség szerint használja a körömkefét.
3. Önállóan fogat mos, a fogápoló szereket tisztán tartja.
4. Vigyáz a mosdó rendjére, igénye van rá.
5. Szükség szerint használ zsebkendőt.
6. Szokásává válik a rendszeres, gondos tisztálkodás.
7. Az időjárásnak megfelelően, önállóan helyes sorrendben öltözik, vetkőzik.
8. Önállóan, kulturáltan étkezik.
9. Biztonságosan használja az evőeszközöket.
10. Ügyel saját személye és környezete rendjére.

4. 2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés területén

1. Ragaszkodik társaihoz a csoportban dolgozó felnőttekhez.
2. A tevékenységekben együttműködik társaival, és a felnőttekkel.
3. Elfogadja az adott tevékenység által megkívánt magatartási formát.
4. Képes konfliktushelyzetben társaival egyezkedni.
5. Érdeklődik társai iránt, meghallgatja őket.
6. Az óvodai élet szokásait, szabályait betartja.
7. Együtt érez társaival, képes a különbözőségek elfogadására, tiszteletére.
8. Kialakul feladattudata, a vállalt feladatért felelősséget érez.
9. Érzelmileg és értelmileg elfogadja, megérti és követi az óvónő kéréseit.
10. Képes szükségletei kielégítését késleltetni.

4. 3. Anyanyelvi nevelés területén

1. Folyamatos, összefüggő mondatokkal fejezi ki magát beszédében.
2. Udvariassági kifejezéseket használ.
3. Minden magán és mássalhangzót tisztán ejt.
4. Beszédének tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek.
5. Igényli a társakkal és felnőttekkel a beszélgetést.
6. Türelmesen végig hallgatja társait, és a felnőtteket.
7. Olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára gondolatainak érthető kifejezését.
8. Szívesen bekapcsolódik az anyanyelvi játékba.
9. Az illemszabályokat korának megfelelően alkalmazza.
10. Beszédét megfelelő metakommunikáció kíséri.

4. 4. Játék területén

1. Játéka nyugodt, elmélyült.
2. Játékhelyzetben újraalkotja a felnőttek tevékenységét, kapcsolatait.
3. Társaival játék során cselekvéseit összehangolja.
4. Alkalmazkodik a játék szabályaihoz.
5. Elfogadja és megérti játszótársai elgondolását.
6. Le tud mondani egy-egy kedves játékszeréről.
7. Játék során szabályokat alkot.
8. Képes szerepjátékok megszervezésére, az ahhoz szükséges játékszerek kiválasztására.
9. Képes szerepvállalásra és a szerepek elosztására.
10. Játékához eszközöket készít.

4. 5. Mese-vers területén

1. Szívesen mesél, versel.
2. Gondosan bánik a könyvekkel.
3. Figyelmesen, csendben végighallgatja a mesét, verset.
4. Néhány mesét, verset, mondókat képes emlékezetből felidézni.
5. Várja, igényli a mesehallgatást.
6. Tud történeteket kitalálni, elmondani, befejezni.
7. Felismeri a mese és valóság közötti különbséget.
8. Képes azonosulni a mesehősökkel.
9. Képes önálló mesemondásra.
10. Bábozással, dramatizálással megjeleníti a mesét, történetet.

4. 6. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc területén

1. Élvezettel hallgat zenét.
2. Tud néhány mondókat, dalt tisztán, helyes szövegkiejtéssel egyedül is énekelni.
3. A különböző mozgásokat, táncmozdulatokat társaival együtt esztétikusan végzi.
4. Tud élvezettel, irányítás nélkül néhány dalos játékot játszani.
5. Tud dallam-és ritmusmotívumokat egyénileg visszaénekelni, visszatapsolni.
6. Látható, hallható jelre tud dallamot bújtatni.
7. Felismeri a halk-hangot, és tud halkán, hangosan énekelni, beszélni.
8. Megkülönbözteti az egyenletes lüktetést, a dal ritmusát ki tudja emelni a dalból.
9. Megkülönbözteti a gyors-lassú tempót, érzékelteti többféle formában.
10. Képes hangok, hangszínek, hangszerek hangjának felismerésére.

4. 7. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka területén

1. Örömmel saját kezdeményezésére ábrázol.
2. Képalkotásában kifejezi gondolatait, élményeit.
3. Ábrázolása változatos színhasználatot és tagoltságot mutat.

4. Tud egyszerű formákat papírból kivágni, hajtogatni, ragasztani.
5. Téralakításában, építésében másokkal együttműködő.
6. Tud különféle technikákkal képet alkotni, a technikát a rendelkezésre álló anyagokból megválasztani.
7. Díszítő tervező feladatokat változatos színekkel, rajzolással, festéssel, papírmunkával megold.
8. Forma ábrázolása változatos, részletező.
9. Készség szinten használja az ábrázolás eszközeit.
10. Önállóan készít játékot, kelléket, ajándékot.

4. 8. Mozgás területén

1. Kialakul nagymozgása, finommozgása, egyensúly érzéke.
2. Mozgása harmonikus, összerendezett.
3. Szeret mozogni, kitartó a mozgásos játékokban.
4. Tud a térben tájékozódni, ismeri az irányokat.
5. Állóképessége, terhelhetősége korának megfelelő.
6. Tud néhány mozgásos játékot irányítás nélkül játszani.
7. Versenyjátékokban betartja a szabályokat.
8. Mozgásos játékok során megnyilvánul felelősségérzetük, segítőkészségük, kudarcűrő képességük.
9. Ismeri a testnevelés eszközeinek nevét a gyakorlatokhoz kapcsolódó kifejezéseket.
10. Viselkedésében megtapasztalhatók a sportszerűség jelei.

4. 9. A külső világ tevékeny megismerése területén

1. Tudja nevét, születési helyét, idejét, lakcímét, szülei, testvérei nevét.
2. Környezetében jól tájékozódik, magabiztosan mozog.
3. Ismeri és alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.
4. Ismeri a testrészeket, érzékszerveket azok funkcióját, védelmét, ápolását.
5. Figyel a természet jelenségeire, történések okaira, kísérletezik.
6. Információkat gyűjt a környezetéből, a felfedezés vágya hajtja.
7. Ismeri az egészséges életmód alappilléreit.
8. Ismeri a környezetükben élő növényeket, állatokat, azok gondozását, védelmét.
9. Ismeri az ünnepekhez kapcsolódó hagyományokat, népszokásokat.
10. Kialakulóban vannak a természeti és társadalmi környezet megóvásához és megbecsüléséhez szükséges magatartásformák.

4. 10. Környezetünk mennyiségi és formai összefüggései területén

1. Tárgyakat meg tud számlálni 10-ig, ismeri a sorszámneveket.
2. Tud bontani 10-es számkörben, ismeri a több, kevesebb, ugyanannyi kifejezéseket.
3. Ismeri a pár fogalmát, tud párosítani 10-es számkörben.
4. Képes a halmazokat különböző szempontok szerint csoportosítani, szétválogatni, sorba rendezni.
5. Ismeri a tárgyak térbeli kiterjedését, méretét kifejező elnevezéseket.

6. Felismer és megnevez 2-3 sík és térmértani formát.
7. Helyesen használja a térbeli viszonyokat jelentő névutókat.
8. Tér és síkbeli alakzatokat másolással képes építeni.
9. Tud összehasonlításokat végezni, felismeri az azonosságot és különbséget.
10. Kialakulóban van elemi fogalmi gondolkodása.

4. 11. Munka jellegű tevékenységek területén

1. Szívesen vállal megbízatásokat.
2. Aktívan részt vesz a teremrendezésben, ágyazásban.
3. Ügyel önmaga és környezete rendjére, tisztaságára.
4. Önállóan elvégzi a naposi teendőket.
5. Igényli a tágabb környezet ápolását, védelmét.
6. Szívesen segít társainak és a kisebbeknek.
7. Közreműködik a tevékenységekhez szükséges eszközök kiosztásában, elrakásában.
8. Felismeri munkájának a környezetre gyakorolt hatását.
9. Munkájában kitartó, kötelességtudata kialakulóban van.
10. Megbecsüli a felnőttek és társai munkáját.

5. A NEVELÉS TERVEZÉSE, SZERVEZÉSI KERETEK, DOKUMENTÁCIÓ RENDJE

Óvodánkban a nevelés az óvodavezető által jóváhagyott óvodai pedagógiai program alapján történhet, és a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus, szakember irányítja intézményünkben.

Az óvodai nevelés céljának eléréséhez **a pedagógiai ráhatások egész rendszerét kell megtervezni.**

Az óvodai élet szervezésében **a gondozásnak kiemelt szerepe** van, az óvónő, a pedagógiai asszisztens és a dajka a gondozás során is nevel, segíti önállóságuk fejlődését, építi kapcsolatait a gyermekkel.

A nevelés alapvető eszközeinek – játék – munka – tanulás – az életkorhoz és az egyéni adottságokhoz igazodó differenciált alkalmazása az óvónő részéről **a teljes nevelési folyamat tudatos átgondolását, elemzését és tervezését követi.**

Ennek során:

- az óvodai nevelés több éves folyamatában egymással szorosan összefüggő és egymásra ható nevelési feladatokat kell megoldani,
- a nevelési feladatok egymásra épülnek, csupán egymás közti arányai változnak,
- a nevelés folyamatában kialakuló szintek nem statikusak, állandóan változnak, a gyermek fejlődését jelzik, egyben további fejlődésének kiindulópontjai is,
- a testi és pszichikai fejlődés szervesen összefügg, és kölcsönhatásban van egymással,
- az egyes gyermekek fejlődési üteme különböző, valamint ugyanannak a gyerekeknek fejlődési dinamikája a különböző területeken más és más lehet,
- az óvodai élet folyamatában számolnunk kell előre nem látott nevelési helyzetekkel,
- tervezésnél nem az ismeretanyag növelésére, hanem a több alkalommal, sokoldalúan, különböző nézőpontból való megközelítésre helyezzük a hangsúlyt.

5. 1. Csoportszervezés

Az **óvodai felvételéről az óvodavezető, a gyermekek csoportba való beosztásáról az óvodavezetővel közösen a tagóvoda vezető dönt**, a szülők és óvodapedagógusok véleményének, valamint a közoktatási törvényben meghatározott létszámhatárok figyelembevételével.

Intézményünkben elsősorban **vegyes csoportokat szervezünk**, ahol (szülői kérésre) lehetőség nyílik a testvérek együttnevelésére is.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekcsoportokat lehetőleg **ugyanaz az óvónőpáros és dajka** nevelje óvodába lépéstől az iskolakezdésig.

Hisszük, hogy a program hatékonyságát nem a csoportszervezés, hanem sokkal inkább az **óvodapedagógusok felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, empátiája, helyzetfelismerése, azaz egész egyénisége határozza meg.**

A gyermekcsoportokat a mesékből, gyermekdalokból jól ismert szereplőkkel (állatnevekkel, virágnevekkel, szimbólumokkal) **jelöljük** (pl. Süni, Katica, stb.).

Törekszünk a közoktatási törvény által előírt csoportlétszámok megtartására, tekintettel arra, hogy a vegyes csoport az óvodapedagógustól nagyobb figyelemmegosztást, differenciálási képességet, rugalmasságot követel. Szintén ez érvényesítendő a **kiemelt figyelmet igénylő** gyermekek integrált nevelésében is.

5. 2. A nevelés időkeretei

A nevelés időkereteinek céltudatos megtervezése a gyermekek optimális életrendjét jelenti.

A napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével és szervezésével **a gyermekek egészséges fejlődéséhez**. Nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezetet teremt számukra.

A napirenden belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége, a **szabad játék kapja**, igazodva a különböző tevékenységekhez és a gyermekek egyéni szükségleteihez.

A tagóvodákban a csoportok napirendjének kialakításában meghatározó szempont a **folyamatosság és a rugalmasság biztosítása**. **Igazodik** a különböző tevékenységekhez és a gyermekek **egyéni szükségleteihez, tekintettel van a helyi szokásokra és igényekre** is.

A napirendben az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változtatható az életkori sajátosságok, a körülmények, az évszakok, a váratlan események hatására.

Az óvodák nyitva tartása:

Hétfőtől – péntekig **napi 11 óra, 6⁰⁰ – 17⁰⁰ óráig**.

Időkeret	Tevékenységek
6.00-7.30	Gyermekek fogadása az ügyeletes csoportszobában. Szabad játék a csoportszobában.
7.30-12.00	Beszélgetés, szabad játék a saját csoportszobában. Részképességek fejlesztése egyéni szükséglet alapján. Testápolási tevékenységek, folyamatos tízórai. Kötetlen, kötött, párhuzamos komplex tevékenységek: <ul style="list-style-type: none"> - Verselés, mesélés, - Ének, zene, énekes játék, gyermektánc, - Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, - Mozgás, - A külső világ tevékeny megismerése - Munka jellegű tevékenységek - A tevékenységekben megvalósuló tanulás - Gyógytestnevelés, egyéni fejlesztések – részképességek fejlesztése, logopédiai foglalkozás, mikro csoportos foglalkozások Szabadban, udvaron: <ul style="list-style-type: none"> - Szervezett és szabad mozgás, edzés. - Séta, megfigyelések, kerti munkák. - Udvari játékok.
12.00 – 13.15	Testápolási tevékenységek, ebéd
13.15 – 15.00	Pihenés, altatás mesével, altatódallal. Folyamatos ébredés.
15.00 – 17.00	Testápolási tevékenységek, uzsonna. Játék a csoportszobában vagy a szabadban. Egyéni fejlesztések, mikro csoportos foglalkozások.

A heti rend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, **a rendszerességet**, a nyugalmat **segíti elő az óvodai csoportokban**.

A heti rend összeállításánál arra ügyelünk, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvalósítására.

A heti rendet befolyásoló **tornaszoba beosztást** a tagóvoda vezetők koordinálják és véglegesítik.

A **heti rendet** szeptember 1.-től május 31.-ig terjedő időszakában a fentiek szerint, a gyermekek biológiai (életkor, alvás-, mozgásigény, ebéd rendszeres időpontja), társas szükségleteit szem előtt tartva alakítják ki az óvodapedagógusok.

A **nyári időszakra tartalmas, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó**, gondosan megtervezett napirend szolgál. Az óvodapedagógusok megteremtik a feltételeket és a lehetőséget, hogy a gyermekek az évszak örömeit szabadon élvezzék, miközben változatos tevékenységeket biztosítanak számukra.

5. 3. Az óvodapedagógus feladatai a csoportnaplóval kapcsolatban

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével. Óvodáinkban az óvónők hetes, illetve kéthetes váltásban dolgoznak, a tervezés közös feladatuk, melynek **alapdokumentuma a csoportnapló**.

A **csoportnaplót a tagóvodák helyi nevelési gyakorlatukhoz választották, illetve dolgozták ki. Egységes követelmény, hogy a törvényesen előírt tartalmi elemeket minden csoportnaplónak tartalmaznia kell.**

A tervezést az éppen délelőtti órákban dolgozó óvónők végzik, módszertani szabadságukat felhasználva arra, hogy az időtartamot úgy határozzák meg, hogy az aktuális témakör feldolgozásához elegendőek legyenek, de minimum 1 hétben gondolkodjanak.

A csoportnapló tartalmazza:

- a gyermekek adatait,
- a nevelés tervezését,
- a tanulás tervezését,
- az értékelést.

A tanulás tervezésénél **a komplexitás a meghatározó**, melyhez keretet az évszakokhoz, ünnepkörökhöz, hagyományokhoz, helyenként az őselemekhez való kapcsolódás ad.

Az óvodai tevékenységek megszervezésénél maximálisan **biztosítjuk a gyermeki jogokat, figyelembe vesszük a gyermek aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését**.

Mindezek kielégítésére indirekt, a **gyermeki aktivitást biztosító módszereket alkalmazunk**, fő tevékenységüket, a játékot tekintve kiindulópontnak.

A játékban megvalósíthatók a különböző fejlesztési feladatok, melyekhez az óvodapedagógus olyan légkört és feltételeket biztosít, ahol a gyermekek felszabadultan tevékenykedhetnek és választhatnak a lehetőségek közül.

A szabad játék és tevékenységválasztás tiszteletben tartása mellett **az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a fejlődéshez szükséges, differenciált tevékenykedés feltételrendszerét**. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett **mozgásos tevékenységeket** tudatos mozgásfejlesztés célzattal kiegészítjük irányított mozgásos tevékenységekkel, kötött formában, melyek lehetőséget adnak a differenciálásra.

6. ÜNNEPEK, ÜNNEPÉLYEK, HAGYOMÁNYOK

Az ünnepek, ünnepélyek jelentős események az óvoda életében. **A közös élmény erejével hatnak a gyermekekre, erősítik a közösséghez való tartozás érzését,** megerősítik a hagyományokat, és közel hozzák a tágabb és szűkebb környezet jelentős eseményeit.

Az óvodai élet szokásai, hagyományai és ünnepei mással nem helyettesíthető érzelmi élményre, átélésre, gazdagon motivált sajátos tevékenységekre **biztosítanak lehetőséget.**

A közös készülődés, tervezgetés, a holnap öröme távlatot jelenthet gyermekeink számára. Az ünnepi előkészületek rengeteg tevékenységre, ötletek kidolgozására, önálló elképzelések megvalósítására nyújtanak alkalmat. **Az előkészület a csoportokon belüli közösségi érzés, az együvé tartozás élményének megélését biztosítja.** Az ünnep fényét emeli a feldíszített óvoda, az ünneplőbe öltözött gyermekek, felnőttek és vendégek. **Fontos, hogy az ünnep ritka, kiemelkedő alkalom maradjon.** Bármilyen formában és bármilyen tartalommal ünnepelünk, **mindig a gyermek legyen a középpontban.** Csak azt ünnepeljük, ami közel áll a gyermekekhez, aminek érzelmi töltése az ünnep lényegét érezteti meg a gyermekekkel. Az ünneplés pedagógiai szempontból kiemelt lehetőséget kínál a neveléshez. **Az óvodai ünnepek előkészítése a szülőkkel való párbeszéd és szoros együttműködés fontos színterei.** Az ünnepek a legjobb lehetőséget nyújtják az óvodában a sajátos, egyéni arculat megteremtésére és megmutatására. Az ünnepek, jeles napok, néphagyományokhoz kapcsolódó ünnepek megszervezése az óvodák sajátos feladatai között szerepelnek.

6. 1. Ünnepek a gyermekcsoportokban

Az óvodai élet hagyományos ünnepei

- Minden csoportban hagyomány a gyermekek köszöntése **születésnapjukon, névnapjukon.** A köszöntés minden csoportban másképp zajlik, az ott kialakított szokásnak megfelelően.
- Valamennyi csoportban versekkel, dalokkal köszöntik a **Mikulást.**
- Az **Anyák napi köszöntés** a csoportokban meghitt, bensőséges hangulatban történik.
- Az **Évzáró ünnepségen** bemutatjuk a szülőknek kedvenc verseinket, legkedvesebb dalainkat. Az iskolába menő gyermekek elbúcsúznak az óvodától, kisebb társaiktól.
- **Gyermeknap** alkalmából az óvodapedagógusok a szülők segítségével színes programokat szerveznek a gyermekek számára.

Néphagyományokhoz kapcsolódó ünnepek

- Az **adventi és karácsonyi ünnepre** a gyermekek a csoportjukban, hetekkel előtte készülnek. **Célunk az ünnepi hangulat megteremtése, az óvodai környezet esztétikai élményt adó átrendezése, díszítése.** Gyermekek és felnőttek egyaránt készülnek versekkel, énekekkel, mellyel hozzájárulnak a Karácsonyvárás meghitt hangulatához.
- A **farsangot** minden csoport hagyományának megfelelően rendezi.
- A **húsvéti népszokások** továbbélését segítjük elő az ünnepi előkészületekkel: locsoló vers tanulása, tojásfestés, húsvéti dekoráció készítése.

Nemzeti ünnepeink

A nemzeti ünnepeinkről történő megemlékezés csoportszinten történik a gyermekek életkorának és fejlettségének figyelembevételével. Megéreztetjük az ünnepi hangulatot, amely később alapja lesz a mélyebb tartalom megértésének, és hozzájárul a **nemzeti identitástudat** kialakításához. **Március 15-én** alkalmat teremtünk a hazaszeretet érzésének közvetítésére, felkeressük a városi köztéri ünneplő helyeket, ahol elhelyezzük a közösen készített zászlókat.

7. A NEVELŐ - FEJLESZTŐ MUNKA MÉRÉSI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE, ELVEI

A nevelő-fejlesztő munka mérésének, értékelésének célja:

*A fejlesztő folyamat szakszerű ellenőrzése és értékelése az óvodába lépéstől az óvoda elhagyásáig. A mérés, értékelés segítségével **kapunk visszajelzéseket** a gyermekek előrehaladásáról, nevelőmunkánk eredményességéről, az esetleges hiányosságokról.*

Az értékelés nem csupán tényfeltáró tevékenységet jelent, hanem olyan eszköz, amely folyamatokat, **változásokat indukálhat** mind az egyénben, mind a szervezetben. A tények minél objektívebbek, annál alkalmasabbak munkánk folyamatos javítására.

A mérés azt szolgálja, hogy a pillanatnyi állapotnak megfelelően **kijelölhessük a fejlesztés fő irányvonalait**. A hangsúly a nevelőmunka fontosságán van. A megismételt vizsgálat eredményéből vonhatjuk le azt a következtetést, hogy az elmúlt időszakhoz képest a gyermekek neveltségi szintjében milyen változás következett be. Az értékelésnél nem hagyható figyelmen kívül, hogy a személyiségfejlődésben **különbségek vannak az egyes gyermekek között**.

Ahhoz, hogy objektív tényekhez jussunk, az óvodában is **szükség van olyan eszközökre, módszerekre, melyek által számszerűsíthető adatokat kapunk**. Az óvodai nevelőmunka eredményessége szempontjából **fontos, hogy pontos ismeretekkel rendelkezünk a gyermekek fejlettségét, készségét, képességét illetően**.

7. 1. A programhoz kapcsolódó mérőeszközök

Helyi programunkban meghatároztuk a sikerkritériumokat – a fejlődés várható jellemzőit az óvodáskor végére. Az ehhez képest elért szintet számszerűsíthető formában, hozzáadott értéket kimutatva készítjük el az óvodákban.

Minden tagóvoda a programjához illeszkedő mérőeszközét használja.

A mérést évente kétszer végezzük, a mutatókat az egyéni fejlettségmérő lapon regisztráljuk. A fejlettségmérő lapok kitöltése, csak akkor válik méréssé, ha azokról adatokat képezünk, és azt feldolgozzuk.

Feltáró módszerek	Feldolgozó módszerek
Megfigyelés: <ul style="list-style-type: none"> - közvetlen - közvetett 	Minőségi elemzés Mennyiségi elemzés
Vizsgálat: <ul style="list-style-type: none"> - beszélgetés - dokumentum – elemzés - szociometria - aktometria 	Mennyiségi elemzés

7. 2. A mérés során keletkező dokumentáció felhasználása

A mérés során keletkezett eredmények dokumentálásra kerülnek, melyeknek több szempontból is fontos a felhasználása:

Óvodapedagógus számára	A szülő számára	Óvodák számára
Az óvónő a kapott eredmények alapján „egyévre” tud tervezni.	Információhordozó. A szülő leírva látja gyermeke fejlettségi szintjét fontosabb területekenként.	A fejlődési szintek diagnosztizáló vizsgálatával képet kapunk a fejlesztő tevékenység hatékonyságáról.
Az eredmények újabb mérések adataival bizonyítják a változásokat.	Ez a tájékoztatás az óvodai együttműködés gerincét képezi.	Szakemberek együttműködésének eredményességi mutatója is.

Az óvodában javasolt mérési módszer a **megfigyelés**.

A mérések a **gyermeki személyiség fejlődésének minden területét felölelik**. A hangsúly és a képességek csoportosítása a tagóvodák helyi pedagógiai gyakorlatainak sajátosságai szerint változnak.

Az óvodapedagógus feladata, hogy a helyi mérési rend alapján a megfigyelés eredményeit rögzítse, annak eredményéről a szülőket félévenként tájékoztassa (tankötelesek esetén szülői kérésre írásban is).

A gyermekekről történő megfigyelések, **mérések eredményeinek ismeretében** az óvodapedagógusok **támaszt nyújtanak** a részképesség-gyengeségekkel küzdő, valamint hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű, SNI gyermekek részére **egyéni, illetve kiscsoportos fejlesztőfoglalkozások keretében**.

Az egyéni fejlesztési terveket a fejlődési naplóban rögzítjük.

7. 3. A fejlődés nyomon követése

A gyermekek és körülményeik megismerése a beiratkozást követő **családlátogatással** történik óvodáinkban. Az óvodapedagógusok a szülőkkel egyeztetett időpontban, az erre igényt tartó családoknál tesznek látogatást.

Ezt követi az **anamnézis** felvétele, ami az óvodába kerülés előtti időszakot tárja fel a gyermekek fejlődéséből a pedagógusok számára, mely a szülők részéről önkéntes alapon történik.

A gyermekek fejlődését a **fejlettségmérő lapon rögzítjük** és követjük az óvodába lépéstől az iskola elkezdéséig. Megfigyeléseinket folyamatosan rögzítjük, ezeket a dokumentumokat a gyermekek személyi dossziéjában tároljuk az adatvédelmi törvényben foglaltaknak megfelelően. Amennyiben a gyermek valamelyik szakszolgálat által készített szakvéleménnyel is rendelkezik, úgy ez a dokumentum is bekerül a dossziéba.

A gyermekek **után követését az iskolában is folytatjuk**, ennek különböző formái vannak: első osztályosok meglátogatása, iskolai programok látogatása (tankötelesek, óvodapedagógusok), közös ünnepek, játékos vetélkedők, tanítók és óvodapedagógusok neveléssel foglalkozó közös fórumai.

8. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK INTEGRÁLT ÓVODAI NEVELÉSE

8. 1. Általános elvek, célkitűzések

Az óvoda Alapító okiratába foglalt, a fenntartó által meghatározott fogyatékoság típusának megfelelő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését vállaljuk fel integráltan, és a Napocska csoportban, kislétszámban is.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez szükséges feltétel a gyógypedagógus, **akinek szakirányú végzettséggel kell rendelkeznie.**

Sajátos nevelési igényű gyermek: az a különleges bánásmódos igénylő gyermek, aki a Szakértői Bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartás szabályozási zavarral) küzd.

A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.

Célunk: *olyan nyugodt, harmonikus, biztonságot adó környezet megteremtése, ahol természetessé válik a gyermekek között személyiségük különbözősége, a sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése.*

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszer minden esetben a gyermekek állapotából fakadó **egyéni szükségletek** határozzák meg. Lehetőségek függvényében biztosítjuk a speciális eszközöket, pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást és foglalkozást melyre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz a gyermek optimális fejlődése érdekében.

Az óvodában történő együttnevelés (integrálás) minden esetben egyéni döntést, szakértői véleményezést igényel, melyben esetenként szükséges a fenntartó jóváhagyó támogatása.

Alapelvünk:

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint – a különleges bánásmódot igénylő gyermeknek – joga, hogy állapotának megfelelő habilitációs és rehabilitációs fejlesztésben részesüljön.

Valljuk, hogy nem a közösségből kiszakítva, hanem **a többi gyermek között**, párhuzamos tevékenységként kezdeményezett fejlesztőjáték a legeredményesebb formája a fejlesztésnek.

A gyermekek mindenek felett álló érdekében a mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésünkre álló **segítséget megadjunk** a gyermekeknek személyiségük kibontakoztatásához, képességeik fejlődéséhez.

Az integráció feltételei

Az együttnevelés megvalósításában érvényesül **a habilitációs, rehabilitációs szemlélet** és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében résztvevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az **együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus**:

- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz
- a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermekek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén – eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A gyermek fogyatékosságának, autizmus spektrumzavarának, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező **szakirányú végzettségű gyógypedagógus** az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltozásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására,
- segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd) eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségeiről,
- együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában,
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával,
- részt vesz a befogadó közösség felkészítésében,
- részt vesz az óvodai foglalkozások és tevékenységek adaptációjában.

Az integrált nevelésben részt vállaló óvodák – a köznevelés – fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint – vehetik igénybe az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati intézmények szolgáltatásait, az utazó **gyógypedagógia hálózat működtetésére kijelölt intézmények** segítségét.

8. 2. Habilitációs, rehabilitációs tevékenység

Az egészségügyi és pedagógiai habilitációs rehabilitációs tevékenység olyan team –munkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg (speciális végzettségű szakemberek, Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei és a fejlesztésében résztvevő óvodapedagógusok), mely az egyes gyermek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárás, időkeret, eszköz, módszer, terápia alkalmazását teszi szükségessé.

A habilitáció, rehabilitáció egyéni és/vagy kiscsoport fejlesztés gyógypedagógiai kompetencia.

Intézményünkben a **fejlesztőpedagógusok munkaközösségben** valamennyi tagóvoda fejlesztő pedagógiából vizsgázott óvodapedagógusai működnek együtt a fejlesztőmunka hatékonyságának fokozása érdekében.

Koordinálják és segítik az SNI-s vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek mindennapi óvodai foglalkoztatását, a fejlesztés tervezését és a kötelező adminisztrációt.

A **Pedagógiai Szakszolgálat** szakemberei rendszeresen szűrik a gyermekeket (fejlettségi szintmérés, logopédia), segítik a gyermekek ellátását megbízási szerződéssel.

Szükség esetén tájékoztatást és tanácsot adnak a gyermek pedagógusának, figyelemmel kísérik a gyermek fejlődését, közvetlenül foglalkoznak a gyermekkel.

A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztéséhez a **szakvéleményben foglaltakat** kell alapul venni az óvodai nevelés során is.

Egyéni elbírálás alapján mérlegeljük a gyermek felvételét, a személyi ellátottság függvényében.

8. 3. Sérülés specifikus fejlesztés az óvodában

- **Mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek:** óvodai nevelése során kiemelt feladat a speciális, egyénre szabott eszközök kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb környezet minél sokrétűbb megismertetése.

Az életkornak megfelelő tapasztalatok megszerzése, a tanult mozgás alkalmaztatása. Az óvodában igyekszünk biztosítani a megfelelő mozgás – és életteret, az ehhez szükséges eszközöket (beszerzése a mindenkori költségvetés függvénye), szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét.

A mozgásnevelést az óvodai foglalkozások körébe kell beépíteni. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat.

- **Látássérült gyermek:** minden látássérült gyermek esetében segíteni kell a részvételt a közös játékban, a közösséghez való alkalmazkodást, a viselkedési formák megtanulását és gyakorlását, a közösség előtti szereplést.

E tevékenységeket a látási kontroll hiányosságai akadályozzák.

Kiemelt hangsúlyt kap az önkiszolgálás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeret és a higiéné igénye.

Figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel az adott szembetegségekre. A biztonságos téri tájékozódás támpontokhoz és széles körű érzékeltesítéshez kötötten valósítható meg. Megfelelő tárgyi és személyi ellátottság szükséges optimális fejlesztésükhöz.

- **Hallássérült gyermek:** a nyelvi és pszichoszociális fejlettség kedvező esetben olyan szintű lehet az óvodás kor kezdetére, hogy a hallássérült gyermekek - további speciális segítséggel - halló társaikkal együtt tudnak részt venni az óvodai nevelésben.

Óvodai nevelésünk központi feladata a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az egész napi tevékenységbe beépül.

A szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermeket. Teljesítményét döntően befolyásolja intellektusa, esetleges – a pszichés fejlődés zavara miatti – beszéd-, nyelvi akadályozottsága.

- **Enyhén értelmi fogyatékos gyermek:** fejlesztésükben meghatározó a nem fogyatékos óvodáskorúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket az ép közösség közvetít. Az integrált óvodai nevelés keretében gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről. Az enyhe értelmi fogyatékos övezetbe sorolt gyerekek felvételének megtagadása abban az esetben lehet szakmailag indokolt, ha az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget a gyermek - vélhetően csak az elkülönített nevelés keretében biztosított - intenzív gyógypedagógiai fejlesztés mellett éri el (Liget Óvoda).

- **Középsúlyos értelmi fogyatékos gyermek:** a kislépések elvét alkalmazva, a gyermekekre jellemző cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe véve olyan képességfejlesztést kell megvalósítani, mely kellő időt, alkalmat biztosít: az alapmozgások kialakítására, fejlesztésére.

A minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztésére, a beszédindításra, a beszédmegértés fejlesztésére, az aktív szókincs bővítésére, a grammatikai rendszer kiépítésére.

Az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítására, az adekvált játékhasználat elsajátítására, a kognitív funkciók fejlesztésére.

Kiemelt szerepe van a kialakításnál a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztussal kísért egyszerű verbális utasításnak, az zenének, a ritmusnak, a sok ismétlésnek.

- **Beszéd fogyatékos, (nyelvfejlődési és beszédzavar) gyermek:** szenzoros, motoros, vagy szenzomotoros problémája (megkésett beszédfejlődés, centrális dyslalia, súlyos orrhangzósság stb.) illetve a beszédhibához csatlakozó tanulási és/vagy magatartási zavara miatt eltérően fejlődik.

Megnyilvánul az anyanyelvi fejlettség alacsony szintje, a beszédszervek gyengesége, a tiszta ejtés hiánya, a szegényes szókincs, a disgrammatikus, az utánzóképeség gyengesége.

Az óvodai nevelés során az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése, a speciális terápiák alkalmazása (pl. grafomotoros fejlesztés) segít az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérésében.

- **Autizmus spektrumzavarral küzdő gyermek:** felvételük egyéni elbírálás alapján történik.

Az autizmus–spektrumzavarokat a szociális, kommunikációs speciális kognitív készségek minőségi károsodása jellemzi. Kifejezett a szociális készségek területén tapasztalható kognitív deficit, károsodott kommunikáció, a rugalmas viselkedésszervezés sérülése és az egyenetlen képesség-profil. **Az óvodai fejlesztés alapja minden esetben pszichológiai képesség mérés.**

A fejlődés devianciájának enyhítése, a kóros viselkedés kialakulásának megelőzése szükség esetén korai elemi készségek kialakítása (szobatisztaság, rágás, önkiszolgálás). A korai kognitív fejlesztés egyéni tervek alapján épül be óvodai nevelésükbe.

- **A fejlődés egyéb pszichés zavaraival küzdő gyermekek:** Ha a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, illetve a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd fejlesztő foglalkoztatásra jogosult.

A fejlesztő foglalkoztatás a Pedagógiai Szakszolgálat irányításával az óvodai nevelés keretében valósítható meg.

A szakértői bizottság feladata annak megállapítása, hogy a gyermek BTM nehézséggel küzd, ennek alapján szakvélemény készítése, valamint a gyermek fejlesztő foglalkoztatása a pedagógus és a szülő bevonásával.

A szakvéleményezésen kívül segítséget nyújt a gyermek óvodai neveléséhez, ha a gyermek egyéni adottsága, fejlettsége, képessége, tehetsége, fejlődésének üteme indokolja.

8. 4. Együttnevelés szervezése

Minden gyermek más, ezért a szemlélet és gyakorlat alapja a differenciálás, amely részben az óvodapedagógus, részben más szakemberek által nyújtott speciális bánásmóddal egészül ki. Az együttnevelés során az a célunk, hogy az emberek (gyermekek) közötti különbségeket tudatosítsuk, a különbségből adódó előnyöket és hátrányokat megismertessük, a másság elfogadását megalapozzuk a hátrányokat csökkentjük. .

- A sajátos nevelési igényű gyermeknek ugyanazon dolgokra van szüksége, amire a többieknek: szeretetre, tanulásra, összetartozás érzésére, tapasztalásra, fejlődésre.
- Leginkább ő maga tudja megmutatni, hogy mire van szüksége és mire képes.
- Joga hibázni, tévedni akárcsak kortársainak.
- Joga van saját életéhez és tisztában lennie saját lehetőségeivel.

9. TEHETSÉGGONDOZÁS AZ ÓVODÁBAN

Az óvodáskorban konkrétan körvonalazható, kimutatható tehetségről nem beszélhetünk, **inkább ígéretes képességekkel rendelkező** gyermekeket nevelünk. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a tehetséges óvoda **elsősorban gyermek**. Az óvoda fontosnak tartja, hogy megteremtse azt a feltételrendszert ahol minden gyermek az egyéni képességeinek, készségeinek megfelelő fejlesztésben részesülhet, figyelembe véve a játék elsődlegességét.

Célja:

A kiemelkedő képességű, kiválóan kreatív gyermekek felfedezése, képességeik fejlesztése, személyiségük optimális fejlesztése.

Feladat:

- felismerni a tehetségígéreteket,
- a kreatív gyermeket és megjelenési formáit,
- ösztönözni, motiválni kreativitásukat egyéni bánásmód keretén belül, speciálisan fejleszteni
- kielégíteni szükségleteiket, megismerési, elfogadási, alkotási, biztonsági és egyéb speciális igényeit
- élmény dús környezet biztosítása, amelyben szabadon szárnyalhat a gyermeki kreativitás
- a gyermekek önkifejező, önérvénytő törekvéseinek erősítése
- óvodánkban a kreatív tehetségígéretes gyermekek fejlesztése két síkon történik óvodai csoportjainkban napi tevékenységekbe ágyazva és kiscsoportos fejlesztő tehetséggondozó foglalkozások keretében.

A 2011-2012 nevelési évtől kezdve fektetünk nagyobb hangsúlyt a tehetséggondozásra:

- a tehetségígérteteket gondozó műhely 5-6-7 éves korú gyermekek részére biztosítja kivételes képességeik fejlesztését,
- a tehetséggondozó műhely foglalkozásait tagóvodai szinten szervezzük,
- a szülőkkkel való egyeztetés után minden gyermek abban a műhelymunkában vehet részt, amelyben a 2 éves megfigyelés alapján tehetség ígéretnek bizonyul,
- a műhelyek vezetését felkészült óvodapedagógusok végzik,
- a műhelyekben az erős oldal erősítése által próbáljuk a gyengébb oldalt is fejleszteni.

Tehetségműhelyek

2012-ben **Tehetségponttá váltunk**. A tehetséggondozó munkához szükséges képzéseken való részvételt elindítottuk, biztosítottuk, kidolgoztuk tehetséggondozó rendszerünket és az intézmény óvodáiban tehetséggondozó műhelyeket működtetünk, mindig az aktuális lehetőségeket figyelembe véve.

2015-ben **Akkreditált Tehetségponttá** váltunk.

10. GYERMEKVÉDELEM AZ ÓVODÁBAN

A többször módosított 1997. évi XXXI. Törvény értelmében a gyermekek védelme az intézmény minden dolgozójának kötelessége.

Fontosnak tartjuk, hogy segítő közreműködésünkkel minden családban nyugodt légkörben nevelkedjenek a gyermekek.

„A gyermekek legfőbb joga, hogy gyermekéveit gyermekként élje meg. A felnőttek pedig legfőbb kötelessége, hogy ezeket a gyermeki jogokat felismerje, elfogadja és saját szülői, nevelői, gondozói minőségében ezeknek az érvényre jutását teljes erejével támogassa.”

/ Gyermeki jogok Konferenciája, Debrecen, 1993. október 8. /

Az óvodapedagógusok alapvető feladata, hogy maximálisan biztosítsák a gyermekek alapvető szükségletét, az érzelmi biztonságot. Nevelőmunkánkban mindig figyelembe vesszük a gyermekek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét, **segítjük a gyermeket tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában.** . A preventív gyermekvédelem fontos mozzanata a pedagógus és a gyermek folyamatos, személyes kontaktusa.

Migráns gyermekek nevelése esetén biztosítjuk az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Gyermekvédelmi munkánk célja:

- a gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése, gyermeki és emberi jogainak érvényesítése,
- esélyegyenlőség biztosítása az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára,
- hátrányos/halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek segítése, fejlesztése,
- az intervenció gyakorlat kialakítása a családok segítésében,
- magatartászavaros gyermekek beilleszkedésének segítése az óvodai közösségekbe,
- a kommunikációs zavarokkal küzdő és beszédhibás gyermekek beszédállapotának javítása,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése – szakemberek segítségével, lehetőleg integrált formában –, melynek eredményeként jussanak fejlődésük optimális fokára,
- kölcsönös bizalom az együttműködés kialakítása a szülőkkel,

- legyen természetes a különbözőség elfogadása a gyermekeink, az óvoda dolgozói és a szülők körében,
- a segítő hálózattal valót hatékony együttműködés.
- a tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása,
- a praktikus ismeretek elsajátítása,
- a mindennapi élethez szükséges készségek kialakítása.

Hátrányos helyzetű (67/A. §- (1) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám **alacsony iskolai végzettsége**, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családba fogadó gyám **alacsony foglalkoztatottsága**, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek **elégtelen lakókörnyezete**, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a **nevelésbe vett** gyermek,
- az **utógondozói ellátásban részesülő** és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely **a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.**

A hátrányos és halmazottan hátrányos, valamint veszélyeztetett helyzet okai lehetnek:

- alacsony jövedelemszint,
- tartósan fennálló súlyos egészségügyi probléma,
- rendezetlen lakásviszonyok,
- szülők közötti konfliktus, válás (labilis családi környezet),
- munkanélküliség,
- nevelési hiányosságok,
- devianciák a családban (italozó szülők, bűnöző családi helyzet, gyermekek érzelmi és fizikai bántalmazása),
- szülők alacsony iskolai végzettsége.

A gyermekek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetére utaló jelek:

- magatartás zavar,
- képességbeli elmaradás,
- kommunikációs zavar,
- beszédhiba,
- pótcselekvések,
- gondoizottság hiánya,
- gyakori megbetegedés.
- pszichés zavarok, traumák.

Az óvodapedagógus alapos feltáró tevékenysége után kapcsolódik be a gyermekvédelmi felelős és együttesen döntenek a további teendőkről.

Kompetenciánk: a problémák feltárása, továbbítása /szakembereknek, intézményeknek/, pedagógiai tanácsadás, megbeszélés, meggyőzés.

Óvodánk feltételei a gyermekvédelemre vonatkozóan:

Intézményünk gyermekvédelmi felelőseinek munkáját segíti a városunkban működő „Veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer” csoportja.

Tagjai: óvodák, iskolák gyermekvédelmi felelősei, óvodapszichológus a Pedagógiai Szakszolgálat pszichológusa, a gyermekjóléti szolgálat pszichológusai, gyógypedagógusa, a családsegítő szolgálat családgondozói, védőnők, a polgármesteri hivatal részéről a hatósági iroda vezetője, jogásza, a rendőrség részéről a gyermek és ifjúságvédelemmel foglalkozó iroda dolgozója.

A csoport éves munkaterv szerint működik.

Kéthavonta egy alkalommal **beszélnek meg a problémákat**, amennyiben azonnali megoldást igénylő eset következik be, azonnal felveszik a kapcsolatot. A hátrányos helyzet tartós fennállása veszélyeztetettséget okozhat, ezért fontosnak tartjuk a problémák felismerését, feltárását és a segítségnyújtást.

A Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda tagóvodáinak gyermekvédelmi felelősei megalakították munkaközösségüket, mely évente 2-3 alkalommal munkaközösségi foglalkozást tart. Feladatuk a törvényi változások követése, közös értelmezése, aktuális feladatok egyeztetése.

A gyermekvédelmi munkaközösség éves munkaterv szerint működik, ennek elkészítése és értékelése szakvizsgázott gyermekvédelmi felelősünk, a munkaközösség vezetőjének feladata.

Gyermekvédelmi feladatok:

A megelőzés feladatai:

- rendszeres kapcsolattartás a gyermekek szüleivel, együttműködés a gyermekek fejlesztésében,
- a rászoruló gyermekek fejlesztése érdekében a kapcsolat felvétele a gyermek fogyatékoságának megfelelő szakemberrel,
- biztonságos, egészséges fejlődést biztosító környezet megteremtése,
- a gyermeki és szülői jogok megismertetése és érvényesítése az óvodában,

- a családot, gyermeket megillető kedvezményekhez való hozzájutás segítése /étkezési támogatás, esetenként rendszeres szociális segély, nevelési segély, beiskolázási támogatás, óvodáztatási támogatás/,
- együttműködés a gyermekvédelemben partner társszervekkel: családgondozó szolgálat, gyermekvédelmi szolgálat, hatósági iroda,
- egészségügyi szűrővizsgálatok biztosítása /védőnővel, gyermekorvossal, szakorvossal/,
- a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek rendszeres óvodáztatásának segítése, egyéni fejlesztése,
- a fejlődésben, viselkedésben elmaradott, sajátos nevelési igényű gyermekek megfelelő szakemberhez irányítása, hatékony együttműködés az érintett szakemberekkel.

A feltárás feladatai:

- A veszélyeztetettség, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet tüneteinek felismerése, a problémák feljegyzése a fejlődési naplóban.
- A gyermekek veszélyeztetettségének, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének megkülönböztetése a helyi kritériumok alapján.

A megszüntetés feladatai:

- a gyermek helyzetének lehetőség szerinti javítása,
- az induló hátrányok csökkentése,
- a felzárkóztatás megszervezése, esélyegyenlőség biztosítása,
- együttműködés konkrét esetekben a segítő társszervekkel: családgondozó szolgálat, gyermekvédelmi szolgálat, hatósági iroda,
- segítő szakemberek igénybevétele a problémák típusának megfelelően: szakszolgálat szakemberei, logopédus, gyógypedagógus,
- a szülők segítése a szülői szerep eredményesebb betöltéséhez.

Óvodán belüli tevékenységek, amelyekkel a feladatok megvalósíthatóak:

- többszöri családlátogatás, nevelési segítség, tanácsadás,
- a szülőkkel történő megegyezés alapján óvoda-család kirándulás évente egyszer,
- naprakész tájékoztatás a segítség igénybe vételének lehetőségeiről: segély javaslatok, ingyenes ruha akció, étkezési hozzájárulás,
- a szülőkkel való kapcsolattartás: családlátogatás, nyílt nap, fogadó óra, közös programok,
- a gyermekek nevelésének elősegítése céljából ismeretterjesztő előadások szervezése: pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus meghívása, szakirodalom ajánlása,
- a szülők igénye szerinti nyitva tartás az óvodában a gyermekek ellátására,
- szülői munkadélutánok szervezése,
- egyénre szabott fejlesztés: tervekészítés, a fejlődés nyomon követése, a szülők figyelmének felhívása a gyermekek fejlődésének sajátosságaira,
- HH/HHH gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása a törvényes előírást követő egyéni fejlesztéssel és annak dokumentálásával,
- személyiség fejlesztő tréningek szervezése az óvoda dolgozóinak.
- sportolási lehetőség az óvodában,
- játékos, ismeretterjesztő klubfoglalkozások,
- felvilágosítás a szociális juttatások lehetőségeiről a szülői értekezleten, fogadó órákon, írásos tájékoztatón keresztül,
- szülőkkel közös programok (kertgondozás, baba-mama klub stb.)

Az éves gyermekvédelmi feladattervet a tagóvodák gyermekvédelmi felelősei készítik el. Minden nevelési év szeptemberében ismertetik és elfogadtatják a nevelőtestületekkel.

A gyermekvédelmi program megvalósításának erőforrásai, feltételei a tagóvodákban:

Személyi feltételek	Gyermekvédelmi felelős megbízása A továbbképzésekbe való bekapcsolódás elősegítése Az óvodában dolgozók rendszeres tájékoztatása e témában a gyermekvédelmi felelős által.
Tárgyi feltételek	Az óvodában egészséges, nyugodt környezet biztosítása. Eszközök biztosítása a gyermekek fejlesztéséhez. Alapdokumentumok: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jelenleg érvényben lévő gyermekvédelmi törvény és jogszabályok gyűjteménye ▪ A veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer működési szabályzata ▪ A gyermekek és az ifjúság helyzete városunkban (a Városi Képviselő Testület által elfogadott beszámoló) ▪ A jelzőrendszer tanévre szóló Munkaterve ▪ Gyermekvédelmi munkaközösség éves terve ▪ Tagóvodák éves gyermekvédelmi feladatterve ▪ Intézményi Esélyegyenlőségi Terv ▪
Anyagi eszközök	Pályázati lehetőségek kihasználása Alapítványok, Segélyszervezetek akcióinak (Vöröskereszt) igénybevétele: ingyenes ruhasegély, élelmiszersegély

Partnereink	Kapcsolattartás módja	Gyakoriság
Hajdúszoboszlói Kistérségi Szociális, Család és Gyermekjóléti Központ	Jelzőlap, személyes találkozás	2 havonta 1 alkalommal, illetve szükség szerint
Család és gyermekjóléti Szolgálat családgondozói	Családgondozás, esetmegbeszélés	Szükség szerint
A Család és Gyermekjóléti Szolgálat pszichológusa	Jelzőlap, személyes találkozás, közös lebonyolítás	Szükség szerint
Hajdúszoboszlói Járási Hivatal, Hatósági, Gyámügy, Igazságügyi és Építésügyi Osztály	Személyes találkozás, esetmegbeszélés	Szükség szerint
Városi Önkormányzat Oktatási Bizottságának Képviselője	Személyes találkozás	Szükség szerint
Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Hajdúszoboszlói Tagintézménye	Esetmegbeszélés	Szükség szerint
Magyar Vöröskereszt Hajdúszoboszló Területi Szervezete	Segélyakció	Alkalomszerűen
Védőnői szolgálat	Személyes találkozás	Szükség szerint

A tagóvodák gyermekvédelmi felelősei által készített éves feladattervek intézményünk munkatervének részét képezik, azok értékelésére a tanévzáró értekezleten kerül sor.

11. A SZÜLŐ, A GYERMEK, A PEDAGÓGUS ÉS A TÁRSINTÉZMÉNYEK, EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

11. 1. Kapcsolattartás a szülőkkel

Az eredményes partnerközpontú együttműködés során óvodánk arra törekszik, hogy megismerje a közvetlen partnerek igényeit, elvárásait, és az óvoda alapelveit, céljait, feladatait összehangolja az együttműködés érdekében.

A partnerközpontú óvodai nevelés alapvető feltétele, hogy a szülők és óvodapedagógusok, nevelő-oktató munkát segítő dolgozók között bizalmon alapuló együttműködés alakuljon ki. Ennek érdekében határoztuk meg óvodánkban a kapcsolattartás, az együttműködés lehetséges módjait, formáit.

<i>Kapcsolattartási lehetőségek</i>	<i>Feladat</i>	<i>Forma</i>
Óvodai beíratás	A gyermek adatainak felvétele. Ismerkedés az óvodával, óvodapedagógussal. Ismerkedés az óvoda programjával.	közös beszélgetés, játék, szimbolikus ajándék
Családlátogatás	A gyermek megismerése közvetlen családi környezetében, tájékozódás a családi nevelés elveiről, szokásairól, az óvodával szembeni elvárásairól.	közös beszélgetés, ismerkedés a gyermekekkel, szülővel
Beszoktatás	A gyermek beilleszkedésének segítése, biztonságérzetének megteremtése.	anyás beszoktatás, közös ismerkedés az óvodával, csoporttal, fokozatosság elvének érvényesítése
Szülői értekezlet	Az óvoda, a csoport, a gyermekek életével, fejlődésével kapcsolatos információk megbeszélése, vélemények, javaslatok figyelembevétele.	értekezlet, előadás, helyzet-megbeszélés, beszélgetés, interaktív együttműködés
Nyílt napok	Betekintés az óvoda mindennapjaiba. Ismerkedés a nevelés folyamatával, a szabad játék készségekre, képességekre gyakorolt hatásával, a program gyakorlati megvalósításával.	megfigyelés, közös megbeszélés, problémafeltárás
SZMK	Szülők érdekképviselője, szülői feladatok koordinálása, szülői kezdeményezések megvalósítása.	közös fórumok, megbeszélések Véleménynyilvánítás, törvényes jogok érvényesítése
Fogadó óra	A szülők tájékoztatása a gyermekek egyéni fejlődéséről, nevelési problémák megbeszélése, segítségnyújtás.	megbeszélés

Közös ünneplések /Az óvoda hagyományos ünnepei keretében/	Az óvoda közösségi szellemének, hagyományainak ápolása, közös élmények az óvodai kötődés erősítésére, óvoda – család kapcsolat mélyítése szülő – gyermek kapcsolat megismerése.	közös tevékenységek (gyermek – szülő - óvodapedagógus) meghitt közös együttlét
Munkadélután Sportdélután Szabadidős program	Kapcsolattartás erősítése a szülővel pozitív kötődés erősítése az óvoda iránt.	közös munkatevékenység közös együttlét

10. 2. Az együttműködés lehetséges formái a társintézményekkel

Intézmény neve	Feladat	Módja	Gyakoriság	Kapcsolattartó személy	
				intézmény részéről	óvodából
Gyermekorvos	A gyermekek általános orvosi vizsgálata. Iskolaköteles gyermekek komplex vizsgálata.	Személyes találkozás	évente 1-1 alkalom	gyermek orvosok	tagóvoda-vezetők
Védőnői hálózat	Személyi higiéné ellenőrzése, szűrő vizsgálatok elvégzése. Veszélyeztetett gyermekek nyilvántartásának egyeztetése a gyermekvédelmi felelőssel. Törzslapok dokumentálása.	személyes találkozás	Védőnők ütemterve alapján	körzeti védőnők	tagóvoda-vezető
Család- és Gyermekjóléti Központ	A prevenció, a HH/HHH gyerekek felkarolása és a megfelelő segítség megszervezése. Jelzőrendszer működtetése.	esetmegbeszélés családgondozókkal kapcsolat felvétele	havonta egyszer szükség esetén	család-gondozó	gyermekvédelmi felelős

Pedagógiai Szakszolgálat	<p>Előszűrés a tanköteles gyermekek részére.</p> <p>Logopédiai felmérés.</p> <p>Eredmények egyeztetése.</p> <p>Logopédiai, pszichológiai fejlesztő foglalkozások rendszeres végzése.</p>	<p>Személyes találkozás a gyermekekkel, szülőkkel, óvodapedagógusokkal problémák megbeszélése, segítségadás</p>	<p>Szükség Esetén</p> <p>A szűrések minden tanév végén</p>	<p>Logopédus</p> <p>Fejlesztő pedagógus</p>	<p>Tagóvoda-Vezető</p> <p>Munkaköz. vezető</p>
Bölcsőde	<p>Ismerkedés az óvodába érkező gyermekekkel.</p> <p>Tájékoztató szülői értekezlet.</p>	<p>Látogatás a bölcsődébe</p> <p>Személyes találkozás a gyermekekkel, szülővel</p>	<p>Évente egy alkalommal</p>	<p>Bölcsőde vezető</p>	<p>Óvoda-vezető</p>
Általános Iskolák	<p>Óvoda - iskola közötti átmenet megkönnyítése.</p> <p>Egymás rendezvényein való részvétel.</p> <p>Iskolába lépő gyermekek látogatása az 1. osztályokban.</p> <p>Tanítónők ismerkedése a leendő iskolás gyerekekkel.</p> <p>Óvodapedagógusok látogatása az 1. osztályokban (utánkövetés).</p>	<p>Gyermekek látogatása az iskolában</p> <p>Részvétel az „iskolahívogatón”</p>	<p>Programoktól függően</p>	<p>Iskola igazgató helyettes</p>	<p>Óvoda-vezető</p> <p>Tagóvoda-Vezető</p> <p>Munkaköz. vezető</p>

11. A TAGÓVODÁINK PEDAGÓGIAI PROGRAMJAINAK KIVONATAI
HELYI PEDAGÓGIAI GYAKORLATOK

A tagóvoda neve: Szivárvány Óvoda

Címe: 4200 Hajdúszoboszló, Attila u. 51/b

Telefonszáma: 06-52/359-807

E-mail címe: szivarvanyovoda@egyovig.hu

HITVALLÁSUNK:

*„Nem elég a jót akarni,
de tenni, tenni kell!”*

Az óvoda bemutatása

Váci Mihály

Óvodánk Hajdúszoboszló kertvárosi részében, **a gyógyfürdőhöz közel**, zöldövezetben helyezkedik el. Személygépkocsival és kerékpárral, illetve gyalog is jól megközelíthető. Épületünk nyáron enyhet adó, télen jégtől, zúzmarától szikrázó hatalmas fák alatt húzódik meg. A gyermekek és felnőttek is jól érzik magukat a **családias, meghitt** légkörben. Lehetőségeinkhez mérten minden évben korszerűbbé válik óvodánk.

Az udvaron 72 m²-es udvari játszótér található, mely szülői összefogással és a **Gyermekek Alapítvány** segítségével épült. Így kedvezőtlen időjárás esetén is biztosítani tudjuk a gyermekek levegőn való tartózkodását.

Az óvoda udvara, az udvari játékok alkalmasak a gyermekek fejlődését biztosító, változatos tevékenységekre. Udvari játékaink esztétikusak, a gyermekek testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítését szolgálják. A játékok az Európai Unió szabványának megfelelnek, bevizsgálásuk megtörtént.

Óvodánkban **4 vegyes életkorú csoport** működik. Kisebb, nagyobb óvodásaink együtt töltik mindennapjaikat. A **csoportszobáink** esztétikusak, biztosítják a gyermekek jó közérzetét. Sokféle játékeszköz áll a gyermekek rendelkezésére. Sporteszközökkel felszerelt **tornaszobában** biztosítjuk a gyermekek mozgásfejlesztését.

Célunk

Helyi pedagógiai gyakorlatunk fontos célja elősegíteni az óvodáskorú gyermekek sokoldalú fejlődését, a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatását, a hátrányok csökkentését.

Feladatunk

- optimálisan biztosítani a gyermekek fejlődését,
- tudatosan alakítani a **testi, lelki, szociális, értelmi** képességeiknek a megerősítését, amelyek az iskolai életre alkalmassá teszik őket,
- fejlesztő hatású tevékenységek tudatos pedagógiai tervezése, irányítása.

A nevelőtestület jellemzői

A **4 csoportban** 8 fő óvodapedagógus foglalkozik a gyermekkel és gondoskodik egészséges fejlődésükről. Munkájukat 4 fő nevelő-oktató munkát segítő dajka, 1 fő pedagógiai asszisztens, 1 udvaros segíti. **Az óvodapedagógusok** magas szintű módszertani tudással rendelkeznek, **támogató attitűd** jellemzi őket. **Felkészültek** egyéni bánásmód alkalmazására, a tanulási nehézségek kezelésére, tehetségek gondozására. Közösségfejlesztő tevékenységük alkalmazkodik a gyermekek kompetenciájának fejlesztéséhez. Kiemelten használják a drámajátékok nyújtotta lehetőségeket. Az alkalmazott módszereik igazodnak a gyermekközösséghez, a gyermekek életkori sajátosságaihoz. A tervezőmunkájukban figyelembe veszik a gyermekek igényeit, adottságait.

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogram céljait szem előtt tartják. Ismerik a tanulás-nevelésszervezési feladatokat. Folyamatosan képezik magukat az IKT eszközök használatára, alkalmazzák és használják is a nevelőmunkában.

Az óvodapedagógusok **nyitottak az esélyteremtésre**, társadalmi sokféleség elfogadását tartják szem előtt. **Elfogadják a mássággal élő gyermekeket is. Integrált nevelést biztosítunk** a sajátos nevelési igényű gyermekek számára. A **tehetséggondozást** fontos feladatuknak tartják, tehetség műhelyet működtetünk. Konfliktus megoldási módszereiket az újszerűség jellemzi és mindig a fejlődést szolgálják.

Ellenőrzési, értékelési helyzetekben megfelelő módszereket használnak, melyek támogató, fejlesztő jellegűek. Kommunikációjukban a **példamutatásra** törekcsenek.

A gyermekek fejlődése érdekében együttműködnek a nevelést-oktatást segítő dajkákkal, pedagógiai asszisztenssel. Elkötelezettek a saját szakmai fejlődésük érdekében.

Óvodánk az Egyesített Óvoda pedagógiai programját tartja szem előtt. **A tevékenységekben megvalósuló tanulás-játékos képességfejlesztés adja a helyi pedagógiai gyakorlatunknak a fő irányvonalát.** Az **anyanyelvi nevelés**, a **mozgás** és a **drámapedagógia** is nagyon fontos helyet foglal el a helyi útmutatónkban.

Nálunk a **játék**, a **munka**, a **tanulás** nagyon szoros kapcsolatban áll egymással. Fontosnak tartjuk, hogy bármelyiket **örömmel** végezzék a gyermekek és közben észrevétlenül fejlődjenek.

A vegyes csoportok indokolják az eltérő képességek figyelembe vételét. Helyi pedagógiai gyakorlatunk megvalósítását **a folyamatos napirend szervezésével** érjük el, ezáltal van lehetőségünk a **differenciálásra** is. Minden gyermek képességének függvényében vesz részt az óvodai életben, tevékenységekben. Ez a fajta szervezés lehetővé teszi a gyermekek számára a nyugodt, örömteli tevékenykedést. Nagyon fontos, hogy az óvodások

megismerjék a szokásokat, szabályokat, mely a közösségi létformához elengedhetetlen. A párhuzamosan végezhető tevékenységek biztosítják azt a fontos célt, hogy több idő jusson a szabadon választott tevékenységekre és a szabad játékra. **A szabad játékot semmi sem pótolhatja.** Az óvodai **tanulási folyamat is játékban és tevékenységekben valósul meg.** Az ismeretek átadását komplexen dolgozzuk fel és nagy hangsúlyt fektetünk az érzékszervi megtapasztalásra. Az **élmények biztosítását** elsődlegesnek tartjuk. Időt adunk a gyermekeknek a fejlődésre, egymás megismerésére.

Vannak **hagyományaink, ünnepeink**, melyekkel az összetartozását erősítjük. Sokat beszélgetünk, közösen hallgatunk zenét, mesélünk. A drámajátékok adta lehetőségeket felhasználva odafigyelünk a gyermekek érzelmi, erkölcsi nevelésére. **Közös programok** szervezésével vonjuk be a szülőket az óvodai életbe. Lehetőség adódik ilyenkor arra is, hogy óvodánk alapítványát, a Gyermekkacaj Alapítványt, önkéntesen támogassák a szülők és hozzátartozók. A támogatásokat a gyermekek javára fordítjuk.

Empátiával segítjük a szülők és külső szakemberek kapcsolatának alakítását. Mi óvodapedagógusok is kapcsolatban állunk a külső szakemberekkel. Szülői fórumokat szervezünk aktuális nevelési témákban. A **csoportnaplóban rögzítjük** a nevelési-, beszoktatási terveinket és a témahét a tervezésünk alapja, melynek fő irányvonalai az évszakokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódnak. Mindennapjainkban helyet kap a zenei nevelés, rajzolás, festés, mintázás, kézművesség, mese, drámajáték, bábjáték, a külső világ megismerése, matematikai tapasztalatok gyűjtése, mozgás, mindennapos testnevelés.

A **környezettudatos magatartás** kialakítása a legfontosabb céljaink közé tartozik, ugyanígy **az egészséges életmódra nevelés** is. A mindennapos mozgás és levegőztetés mellett, sétákat, kirándulásokat szervezünk, orvosi szűrővizsgálatokon vesznek részt a gyerekek. Kiemelten figyelünk arra, hogy a gyermekek lehetőségekhez mérten minden nap friss gyümölcsöt, zöldséget fogyasszanak, sokszor tartunk egészségheteket.

Az óvodánkban a nevelési, tanulási folyamatokat megfigyelésekkel, méréssel dokumentáljuk. Figyelembe vesszük a gyermekek adottságait, képességeit. A mérés közös értékelési rendszer alapján történik. Az eredményeket elemezzük, mely alapján egyéni fejlesztési tervet készítünk. **A gyermekek eredményeiről folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket.**

ÜNNEPEINK	A gyermekek születésnapjának megünneplése folyamatosan	
	december	Mikulás
		Adventi készülődés
		Karácsony
	február	Farsang – közös, csoportokban zajló ünnep
	március 15.	Kokárda kitűzése, a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő ünnephez kapcsolódó tevékenységek.
	március-április	Húsvét – csoportban zajló ünnep
	május	Anyák napja – ajándékkészítés, köszöntés
		Évzáró-ballagás közös, csoportonként ünnep
HAGYOMÁNYAINK	félévenként 1-2 zenei vagy bábelőadás az óvodában	
	Nyílt napok	Ősszel és tavasszal
	Szüreti nap	Szeptemberben közös program a szülőkkel
	Tök Jó nap	Játékos délelőtt, töklámpások faragása, töksütés
	Márton nap	Lámpás felvonulás, libatepertő sütése üstben
	Karácsonyi kézműves műhely	Szülőkkel közös tevékenység
	Húsvéti kézműves műhely	Közös délutáni tevékenység a szülőkkel
	Föld napja	Közös virágültetés
	Szivárvány hét	Színes és változatos tevékenységeket biztosítunk a gyermekeknek
	Szivárvány nap	Alapítványi nap közös délutáni program a szülőkkel
	Gyermekkirándulás	Ősszel és tavasszal együtt az óvoda
	Ovikóstoló	Nyílt nap a leendő óvodásoknak

Szolgáltatások:

- Oviszínház
- Ovifoci
- Néptánc
- Angol
- Gyógytestnevelés
- Református- és római katolikus hittan

HAJDÚSZOBOSZLÓI EGYESÍTETT ÓVODA
LURKÓ ÓVODÁJA
 4200 HAJDÚSZOBOSZLÓ, TÖRÖKDOMB U. 11.
 Telefon: 52/273-082
 E-mail: lurkoovoda@egyovig.hu
 Honlap: www.egyovig.hu/lurkoovoda

Egy élet a kezében

Ha a gyerekek kritizálva élnek, megtanulják, milyen megbélyegzettnek lenni.

Ha a gyerekek ellenségeskedésben élnek, megtanulnak veszekedni.

Ha a gyerekek kicsúfolva élnek, megtanulnak szégyenlősnek lenni.

Ha a gyerekek megszégyenítve élnek, megtanulnak bűnösnek lenni.

Ha a gyerekek toleráns légkörben élnek, megtanulnak türelmesnek lenni.

Ha a gyerekek bátorítva élnek, megtanulnak bizalommal élni.

Ha a gyerekek megdicsérve élnek, megtanulják megbecsülve érezni magukat.

Ha a gyerekek méltóságban élnek, megtanulják az igazságot.

Ha a gyerekek biztonságban érzik magukat, megtanulnak hinni.

Ha a gyerekek hitelesen élnek, megtanulják, mit jelent szeretni.

Ha a gyerekek elfogadva és barátságban élnek, megtanulják megkeresni a szeretetet a világon.

/ Dorothy Law Holtz /

Az óvoda bemutatása:

Az óvoda **Hajdúszoboszló kertvárosában** helyezkedik el, csendes, forgalomtól mentes utcában, jól megközelíthető helyen. Az intézményben **4 vegyes életkorú csoport** működik. Jól felszerelt csoportszobák és tágas tornaterem áll a gyermekek rendelkezésére, mely a programunkban megfogalmazott feladatok megvalósításához nagy segítséget jelent. Az épülethez **két füves, parkosított, jól felszerelt játszóudvar** tartozik, mely tág lehetőséget biztosít a szabad mozgáshoz és játékhöz. Az óvodánkban működő **alapítványunk** támogatásával folyamatosan bővítjük a **gyermekek mozgásfejlődését szolgáló eszközöket**. **Nevelőtestületünk**re jellemző a befogadó **nyitottság, aktivitás, kreativitás**. Pedagógusaink többéves szakmai gyakorlattal végzik színvonalas munkájukat. **Több óvodapedagógusunk** **szakvizsgával is rendelkezik**.

Nevelőinket szakmai igényességük, új iránti fogékonyságuk arra ösztönzi, hogy a szervezett **továbbképzéseken** túl minden lehetőséget megragadjanak az **önképzésre**, szakmai tudásuk továbbfejlesztésére.

Az óvodapedagógusok nevelőmunkáját **szakképzett nevelő-oktatómunkát segítők, pedagógiai asszisztens és udvaros** segíti.

Munkánk során arra törekszünk, hogy a világra rácsodálkozni tudó, a környező világot ismerő és óvó, testileg és szellemileg egészséges gyermekeket neveljünk, figyelembe véve és elfogadva különbözőségüket és egyéni fejlődési ütemüket. A Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda pedagógiai programján belül a **„Tevékenységek központú Óvodai Nevelési Programra”** építve készítettük el **Helyi Pedagógiai Programunkat**, amelyben a gyermekek szükségleteinek és a szülők elvárásainak, igényeinek figyelembevételével **kiemelten kezeljük az anyanyelvi képességek fejlesztését és a mozgásfejlesztést. Ennek keretein belül az MLSZ által szervezett ovi-foci is évek óta működik óvodánkban.**

Az óvodánkban folyó nevelőmunka sajátos céljai

- A gyermeki személyiség harmonikus fejlesztése változatos tevékenységek által
- A gyermekek mozgáskultúrájának kiemelt fejlesztése
- A gyermekek környezet tudatos szemléletének és magatartásának megalapozása
- A nyelvi hátránnyal küzdő gyermekek kommunikációs szintjének fejlesztése
- A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének biztosítása
- A különleges gondozást igénylő gyermekek fejlesztése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével
- A HH/HHH gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása Kölcsönös bizalom és együttműködés kialakítása és fenntartása a családokkal.

Célunk: a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztése **változatos tevékenységek** által, kiemelt hangsúlyt fektetve a gyermekek **mozgáskultúrájának, valamint a nyelvi hátránnyal küzdő gyermekek kommunikációs szintjének** fejlesztésére.

A célok megvalósítása érdekében feladataink

- A gyermekek neveléséhez érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes, a különbözőséget elfogadó környezet biztosítása.
- A gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges személyi, tárgyi környezet biztosítása. A gyermekek életkorának, fejlettségi szintjének megfelelő tevékenységek biztosítása, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető szabad játékra, a rendszeres mozgásra. A gyermekek fejlesztése szükségleteik, képességeik figyelembevételével, egyéni adottságaikból kiindulva.
- A gyermekek összerendezett mozgásának és testi képességei fejlődésének elősegítése, mozgás igényük kielégítése a mindennapos szervezett mozgás biztosításával. A rendszeres testedzés elősegítése.
- Nyelvi szempontból inger gazdag környezet biztosítása, amely a gyermekeket beszédaktivitásra készíteti.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődése érdekében a személyi, tárgyi feltételrendszer biztosítása, speciális szakemberekkel kapcsolatrendszer kiépítése és működtetése.
- A HH/HHH gyermekek esélyegyenlőségeinek biztosítása a hátrányok leküzdésére irányuló egyéni fejlesztéssel.
- A család és az óvoda rendszeres, szervezett kapcsolattartásának kialakítása, melynek alapja a kölcsönös bizalom és informáltság. Az óvoda alapelveinek, céljainak, feladatainak összehangolása a családdal az együttműködés érdekében. A Nemzeti Tehetségsegítő Tanács által **akkreditált Tehetség Pont** intézményünk, így óvodánk is. Óvodánkban **Kreatív**

Lurkók Kézműves-Műhely működik, amelyen folyamatos megfigyelés útján a jó kezűgyességgel rendelkező nagycsoportosok vesznek részt.

Ünnepeink, hagyományaink

Az ünnepek jelentős alkalmak a gyermekek és az óvoda életében. Arra törekszünk, hogy az ünnepek emelkedjenek ki az óvoda mindennapi életéből, ugyanis a **közös élmény** erejével fokozzák a gyermekek és a felnőttek közösséghez tartozását.

	A gyermekek születésnapjának és névnapjának megünneplése folyamatosan	
Ü N N E P E I N K	December	Mikulás várás – közös és csoportban zajló ünnep
		Adventi készülődés – közös és csoportokban zajló ünnep
		Fenyőünnepség - közös és csoportokban zajló ünnep
	Január	Újév köszöntő – csoportokban zajló ünnep
	Február	Farsang – a családokkal közösen csoportokban zajló ünnep
	Március 15.	Közös és csoportokban zajló megemlékezés
	Április	Húsvét – csoportokban zajló ünnep
	Május	Anyák napja, évzáró – csoportokban zajló ünnep
	Június	Ballagás – közös ünnep
H A G Y O M Á N Y A I N K	Havi rendszerességű programok	Bábelőadás, zenei előadás – egyéb előadások az óvodában
	Szakmai napok	Továbbképzések, munkaközösségi foglalkozások, megbeszélések
	Október	Őszi kavalkád – családokkal közös program
	December	Karácsonyi csodabazár – közös program
	Január	Közös újévköszöntés a gyerekekkel
		Ovi-Mozi – közös program
	Február	Kiszebáb égetés – közös program
	Március	Víz világnapja – csoportokban zajló esemény
		Nyílt napok – betekintés a csoportok életébe
	Április	Föld napja – családokkal közösen zajló ünnep
		Ovihívogató – a leendő óvodások és szüleik részére szervezett program
		Alapítványi bál – szülők részére szervezett program
	Május	Lurkó nap – Családokkal közös program
		Óvodai kirándulások – csoportokban zajló program
		Ballagó gyermekek búcsúztatása – csoportokban zajló esemény
	Június	Kerti-party – szülőkkel közös program

Szolgáltatások

Belső szolgáltatás	Külső szolgáltatás
Zumba és aerobik (kezdő és haladó csoport)	Vojtina bábszínház 4 alkalommal
Ovifoci	Úszás oktatás heti két alkalom
Kreatív Lurkók– tehetséggondozó műhely heti egy alkalommal	Játékos angol foglalkozás heti egy alkalommal
Vízhez szoktatás heti két alkalommal	Hittan heti egy-egy alkalommal
Ovimozi (november; január)	Karate oktatás heti egy alkalommal
Gyógytestnevelés igény szerint	

**Tagóvoda neve: Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda
Bambinó Óvodája**

Címe: 4200 Hajdúszoboszló Rákóczi u. 84.

Tel: 06 52 273078 fax: 06 52 273079

e-mail: bambinoovoda@egyovig.hu

Honlap: WWW.egyovig.hu/bambinoovoda

„Amit csak hall a gyermek, könnyen elfelejti, amit lát is, már inkább megjegyzi, de amiben ő maga is tevékenyen részt vesz, az bizonyosan bevésődik emlékezetébe.” (Kodály Zoltán)

Óvodánk körzete Hajdúszoboszló délkeleti részének nagy területét öleli fel. Intézményünkbe óvodás gyermekeink nagy többsége e területről érkezik. A város távollevő részeiről is szívesen hozzák a szülők gyerekeiket.

Vegyes életkorú csoportjaink részére jól felszerelt, igényesen berendezett, tágas csoportszobák, és tornaszoba áll rendelkezésre.

Udvarunk tágas füves, fás, csendes, a gyermekek kedvenc játszó és találkozási helye, ahol sokszínű, változatos, élményt nyújtó tevékenységeket kínálunk.

Jól működő **alapítványunk** van, melynek segítségével gyarapítjuk játék és fejlesztő eszközeinket.

Pedagógiai hitvallásunk a gyermekek tiszteletére és szeretetére épül.

Az óvodapedagógusok jól képzettek, jellemző rájuk a befogadás, nyitottság, aktivitás, kreativitás. Munkájukat szakképzett, gyermekszerető pedagógiai asszisztens, és a nevelő-oktató munkát segítő dajka nénik segítik. Az udvar ápoltsága az udvaros érdeme.

Jól működő alapítványunk lehetővé teszi az udvari játékok bővítését, fejlesztő eszközök vásárlását rendezvények támogatását, a szülőkkel való kapcsolat mélyítését.

Intézményünk működése során a gyermekek, szülők elvárásait helyezük középpontba.

Óvodánkban jelenleg az Egyesített Óvoda PP-ján belül a **„Tevékenységeközpontú Óvodai Nevelési Programot”** felhasználva helyi útmutatónk alapján végezzük munkánkat. Kiemelt terület az anyanyelvi nevelés.

Óvodánk **gyermekközpontú, befogadó**, biztosítja minden gyermek számára az **egyenlő esélyeket**. Meghatároztuk alapelveinket, céljainkat, feladatainkat, amelyek segítségével biztosítjuk óvodás gyermekeink számára a humanizált intézményi nevelést, melynek segítségével megteremtjük a gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit.

A Tevékenységközpontú óvodai nevelés alapelvei, célja, feladatai:

Alapelveink meghatározása:

- az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására irányul
- a gyermeket, mint fejlődő személyiséget különleges védelem és gondoskodás illeti meg
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodának kiegészítő szerepe van
- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.

Óvodai nevelésünk célja:

A teljes gyermeki személyiség fejlesztése tevékenységek által és tevékenységeken keresztül.

Pedagógiai célunk és feladatunk centrumába a **kooperáció és kommunikáció**, vagyis az együttműködés és az érintkezés képességének fejlesztését állítjuk.

Felfogásunk szerint a szocializáció folyamatában a beszéd, a kommunikáció, a gyermek környezettel való érintkezésének, gondolkodásának, önkifejezésének legfőbb eszköze.

A gyermeki megismerés alapja óvodánkban a folyamatos érzékelés, tapasztalás, cselekvés, tanulás, ez pedig csak tevékenységek által valósítható meg. Programunk kitűzött nevelési célját a gyermekek szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek figyelembevételével egyéni adottságaikból kiindulva valósítjuk meg.

Szükségletek, a tevékenységek, és a képességek szerepe a nevelési céljaink elérésében:

A gyermek fejlődő személyiség, életkoronként, egyénenként eltérő testi, lelki szükségletei vannak, amelyek kielégítésében meghatározó szerepe van a családi, óvodai környezetnek egyaránt.

Ezért a családdal való együttműködést, és jó partnerkapcsolat kialakítását igen fontos feladatunknak tartjuk.

Hangsúlyos szerepet kap nevelésünkben az elfogadás, a bizalom és az érzelmi alapigények kielégítése. Alapvető követelmény az érzelmi támaszt nyújtó nevelői attitűd kibontakoztatása.

A fejlesztés tartalma: a nevelési folyamat négyes feladatrendszeren keresztül valósul meg:

1. Játék-tanulási tevékenység
2. Munkatevékenység
3. Társas- közösségi tevékenység
4. Szabadidős tevékenység

A **játék** gyermekeink alapvető, mindennapiját átszövő tevékenysége, amely nevelésünk leghatékonyabb eszköze, mert minden tanulási tartalom megjelenik benne. Mindezek eredményeképpen alakulnak ki a képességek, jó szokás-norma rendszer, a helyes viselkedési szokások.

Alapelvünk, hogy minél több időt, alkalmat, élményt és lehetőséget biztosítsunk gyermekeinknek az elmélyült játékra, amelyet nyugodt, kiegyensúlyozott, derűs légkörben tölthetnek. Óvodánkban a szabad játék hangsúlyosan érvényesül.

Célunk a gyermek önbizalmának erősítése érdekében a pozitív megerősítés, sikerélmény biztosítása.

Programunkban fő követelmény, hogy a gyermekek tanuljanak meg egymással érintkezni, együttműködni. Feladatunk megtanítani azokat a kommunikációs formákat, amelyek segítségével eligazodnak a napi életben.

Nagy hangsúlyt fektetünk a kulturált viselkedés szokásainak alakítására. A gyermekközösségeinkben a társas kapcsolatok, a közös munka, az együttjátszás, együttműködés, a komplex tevékenységek rendszere is az együvé tartozás érzését erősítik. A felnőttekkel szemben a demokratikus partneri viszony kialakítása a cél.

Az életre való nevelésünk fontos mozzanata a **munkatevékenységek** biztosítása, amely játékból indul ki, és elsősorban önmagukért és a közösségért végzik, de felelősséggel is jár. Törekszünk a munkához való attitűdök kialakítására, az önállóság és öntevékenység biztosítására.

A **szabadidős tevékenységek** biztosításával a gyerekek gyakorolhatják, hogy hogyan gazdálkodjanak a rendelkezésükre álló idővel, annak tartalmas eltöltésével, a szabad választással és önálló döntéssel próbálkoznak.

Komplex tevékenységek rendszere:

Óvodai életünket a megismerések komplexitása, gyakorlatiassága és többoldalú tapasztalatszerzés jellemzi.

A tervezőmunkánkat az évszakok köré építjük. Ennek függvényében tervezzük a gyermeki tevékenységeket. A napirendet, a heti rendet rugalmasan kezeljük.

Az **anyanyelv fejlesztése**, a kommunikáció különböző formáinak alakítása **kiemelt** jelentőségű számunkra.

Az anyanyelvi nevelés komplex folyamat, amely minden tevékenységet áthat, legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének, az egymás közötti kommunikációnak.

Gyermekeink képességeinek fejlesztését jól szolgálja kommunikációs programunk, kiegészítve az alkalmazott drámajátékokkal.

A csoportjainkban mindennap többször hallgatnak **mesét, verset** a gyerekek kezdeményezésre, vagy kívánság szerint. Önként bábozhatnak, dramatizálhatnak.

Játékos matematikai nevelés lehetőséget nyújt az értelmi képességek fejlesztésére. A **külső világ tevékeny megismerésében** építünk a közvetlen megfigyelésre, és a minél többoldalú tapasztalatszerzésre, neveljük gyermekeinket a természet szeretetére, környezetünk védelmére, környezettudatos magatartásra.

A **vizuális tevékenység** a gyermekek számára az egész nap folyamán biztosított. Tanítjuk őket az eszközök célszerű kezelésére, a technikák használatára, kipróbálására. Célja a gyermekek önkifejezése, élményeinek, fantáziájának képi megjelenítése, manuális és esztétikai érzékük, kreativitásuk fejlesztése, az alkotás öröméhez juttatása.

Az óvodai **zenei nevelés** fejleszti a gyermek zenei érdeklődését, formálja zenei ízlését. A jó zenei légkör átszövi az egész napot, a gyermek érzelmi állapotát, hangulatát pozitívan befolyásolja.

A tevékenységközpontú programunk lényeges eleme a **mozgás**. Mivel a mozgásfejlődés és a szellemi fejlődés szoros kapcsolatban áll, ezért maximálisan biztosítjuk a mozgás lehetőségét. Elvünk a mozgás derűs légkörének megteremtése, amely élmény a gyermekek számára, s jól fejleszti motoros képességeiket is. Kedveltek a mozgásfejlesztő játékaink, s a szép tágas udvarunk is kiváló helyszínt biztosít a mozgás és a játék megvalósításához.

Tevékenységek központú pedagógiai programunk jól illeszkedik a gyermekek egyéni fejlődési üteméhez, s rugalmasan alkalmazható mind a hátrányos helyzetű, mind a tehetséges gyermekek nevelésében is.

Az óvodai ünnepeink, megemlékezéseink, hagyományaink:

Ü N N E P E I N K	Folyamatos	Gyermekek név és születésnapja
	December	Mikulás, Karácsony
	Február	Farsang
	Március	Március 15.-e, Húsvét
	Május	Anyák napja, évzáró
	Június	Ballagás
H A G Y O M Á N Y A I N K	Október	Szüreti nap, állatkerti kirándulás Állatok világnapja
	Március	Víz világnapja Nyíltnapok
	Április	Föld napja
	Május	Gyermeknap
	Június	Ballagás

Szolgáltatásaink: vízhez szoktatás, zene-ovi, mozgásfejlesztés, tehetség műhely, hittan, játékos angol nyelv, ovi-foci

Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda

Mesevár Óvodája

4200 Hajdúszoboszló Kovács Gyula u. 24

tel: 52/ 361-052

e-mail: mesevarovoda@egyovig.hu

„Csináljon bármit, ami nyitogatja a szemét,
szaporítja a tapasztalatait.
Ő azt hiszi: csak játszik.
De mi már tudjuk, mire megy a játék,
arra, hogy a világban otthonosan mozgó,
eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.”
(Varga Domonkos)

Tevékenységek központú óvodai nevelés

Nevelőmunkánkat a „Tevékenység központú nevelési óvodai program” szellemében végezzük.

A Tevékenységek központú óvodai nevelés:

Lényege a gyermekközpontúság és a játékban megvalósuló szabad képességkibontakoztatás. Olyan készségeket és képességeket alakítunk ki, amelyekre a társadalomban szükség van, ugyanakkor a fejlesztés mellett nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a gyermekek legfontosabb tevékenysége a szabad játék legyen.

Óvodánk nevelési célja:

A 3-7 éves korú gyermek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése, amely magába foglalja:

- a teljes gyermeki személyiség fejlesztését, kiemelten a lelki harmóniára való törekvést
- az életre való felkészítést párhuzamos tevékenységek által,
- az együtt nevelés, integráció során a társas érintkezés, a kommunikáció és a kooperáció, vagyis az együttműködés képességének fejlesztését

Mindezek erősítése érdekében a 2018/2019-es nevelési évtől alkalmazzuk a Boldogságprogramot.

Feladatunk:

- A szabad játék elsődlegességét figyelembe véve biztosítani a sokoldalú, játékos, mozgásos, érzékszervi megtapasztaláson alapuló, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységeket, melyek a gyermekek életkorához, egyéni fejlődési üteméhez, igényeihez, szükségleteihez igazodva eredményezik a személyiségfejlesztést.
- A szűkebb és tágabb környezet tevékeny megismertetése, melyre elegendő időt, eszközt és lehetőséget biztosítunk spontán, és szervezett formában, így önkéntelenül formálódik a gyermekek környezetkultúrája és környezettudatos magatartása.
- Megismertetni a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, egy adott közösséghez való tartozás élményét, a családi, nemzeti kultúra értékét, és ezek védelmét.

Óvodai nevelésünk alapfeladatainak megfelelően változatos, komplex, spontán és tervezett tevékenységeket biztosítunk gyermekeink számára, hiszen a folyamatos érzékelés, megtapasztalás és cselekvés ösztönzi, aktivizálja őket, így játékos formában, észrevétlenül, megterhelés nélkül fejtik ki fejlesztő hatásukat.

Az óvodai nevelés általános feladatai:**Az egészséges életmód alakítása:**

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Ezt alapul véve, megfelelő napirendet alakítunk ki, melyben biztosítjuk a szabad levegőn való tartózkodást (séta, udvari játék, kirándulás...), a mindennapos mozgás és a pihenés lehetőségét. Ezen túlmenően segítjük az egészséges táplálkozás és tisztálkodás szokásainak kialakulását, különös tekintettel a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre. A környezettudatos magatartás interiorizációját, belsővé válását rendkívül fontosnak tartjuk. Így tudunk hatni a gyerekeken keresztül tágabb környezetünkre, s így valósulhat meg, indirekt módon, a családok és a tágabb környezetünk szemléletformálása.

Szükség esetén, megfelelő szakember bevonásával, vele együttműködve végzünk prevenciós és korrekciós, testi és lelki nevelési feladatokat. Ezt támogatja, segíti elő a Boldogságprogram is.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés:

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása. Ezt erősíti a Boldogságprogram az alapvető emberi értékek közvetítésével.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Ennek érdekében biztosítjuk a

családlátogatás lehetőségét, támogatjuk az anyával együtt történő befogadást, az ünnepi készülődés folyamatába a szülőket is igyekszünk bevonni, és nyitott, vagy részben nyitott formában velük együtt ünnepelni (mikulás, karácsony, farsang). A gyermekekkel való közös készülődés után, az anyák napi köszöntésünk egyéni, személyre szóló, meghitt körülmények között történik.

A nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek megalapozásához lehetőséget biztosítunk a különböző felekezetek általi hittan foglalkozásra, a mindennapokban törekszünk arra, hogy megismerjenek a gyermekek minél több magyar népi eredetű, és kortárs mesét, verset, mondókát, dalt, dalos játékot. A Nemzeti ünnepek fontosságának közvetítése érzelmi alapokon történik, a pedagógusok belső indíttatásából fakadóan, és ennek érdekében tartjuk Nemzeti ünnepeinket meghitt formában, a gyermekek számára befogadhatóvá tenni.

Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása:

Az anyanyelvi nevelés, mely kiemelt feladatunk, egy komplex folyamat, amely minden tevékenységet áthat, legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének, az egymás közötti kommunikációnak. Ezzel szoros összefüggésben jelenik meg az értelmi nevelés, melynek elemi feltétele az anyanyelv fejlődése, fejlesztése. Így tehát egymástól el nem választhatóan jelennek meg az értelmi képességek, mint az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás- alkotóképesség- fejlesztése is a mindennapjainkban.

Ennek érdekében beszélgető köröket kezdeményezünk, amely lehetőséget ad a gyermeknek az önkifejezésre, beszédfigyelemre, szókincs bővítésre, beszédkultúra fejlődésére, kommunikációs kedvének felkeltésére, készítet az egymásra figyelemre. A hátránykompenzálásban, szükség esetén, segítségünkre van logopédus, fejlesztő-és gyógypedagógus, gyógytornász szakember.

Az óvodai élet tevékenységformái:

A tevékenységközpontú óvodai nevelés tartalma a tevékenységeken keresztül jut érvényre és a nevelési folyamat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg. A feladatrendszer elemei a gyakorlatban nem különülnek el egymástól, azok egymást átszöve érvényesülnek, és valamennyien együtt jelentik az óvodáskorú gyermek nevelésének tartalmát. A gyermek életmegnyilvánulásaiban sohasem különülnek el a különböző tevékenységek, azok komplex módon, egymást kiegészítve jelennek meg. Természetes tehát, hogy a feladatrendszer elemei mereven nem választhatók el egymástól, mint ahogy a tevékenységek is összefüggnek egymással.

A fejlesztés tartalma

I. Játék és tanulási tevékenység

Az óvodai nevelés leghatékonyabb eszközének a játékot tekintjük. A játék a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek minden nap, hosszantartóan, lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. Rugalmas napirendünknek köszönhetően a lehető legtöbb időt biztosítjuk a szabad játék kibontakozására, az óvodapedagógusaink tudatos jelenlétükkel biztosítják az indirekt irányítás felelősségét, bevonható társ marad.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás.

Az óvodában megvalósuló tanulási folyamat részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenységként valósul meg az óvodapedagógus által megteremtett, tanulást támogató környezetben. Fontos a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató megtapasztalása, a belső igény fokozatos kialakítása, mivel a tanulás folyamata a gyermekek esetén csak így biztosítható. Az óvodapedagógusok folyamatos visszajelzéssel segítik a gyermekek reális énképének alakulását.

A tanulás tehát az óvodapedagógus által tudatosan szervezett kötetlen kezdeményezések, beszélgetések, tapasztalatszerző séták, egyéni és mikro csoportos tevékenységek formájában valósul meg.

Az óvodai tanulás a játék motivációs bázisára épül, mindvégig játékos jellegű marad.

II. Társas, közösségi tevékenység. Pedagógiai programunk négyes feladatrendszerével megfelelő bázist nyújt a kooperációs és kommunikációs képességek fejlesztéséhez. A társas és közösségi tevékenységek állandó gyakorlás által történő kifejlesztése rendkívüli fontossággal bír az életre nevelés szempontjából. A társas és közösségi kapcsolatok kialakítása a tevékenység bázisára támaszkodva a teljes nevelési folyamatot átfogja.

III. Munkatevékenység

A személyiségfejlesztés fontos eszközei a munka, munka jellegű tevékenységek (önkiszolgálás, egyéni megbízatások, elvállalt napi vagy egyéb munka, alkalom szerűen növény- és állatgondozás), melyek az életre való felkészítés nélkülözhetetlen elemei.

A munkavégzés által fejlődnek a szükséges készségek, képességek, kompetenciák melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatait. Elsajátítják környezetük és tárgyaik rendben tartását, ez által alakul kötelességtudatuk, közben olyan tulajdonságaik alakulnak ki, mint a kitartás, felelősségvállalás, céltudatosság, önállóság. A közösen végzett munka pozitívan hat a közösségi kapcsolatok alakulására is.

IV. A szabadidős tevékenységek biztosításával a gyermekek gyakorolhatják, hogyan gazdálkodjanak a rendelkezésükre álló idővel, annak tartalmas eltöltésével, a szabad választással és önálló döntéssel próbálkoznak. Ennek érdekében:

- A gyermekek igényeit figyelembe véve alakítjuk ki az intim szféra lehetőségét, ugyanakkor ki is nyitjuk a teret a tevékenységek, játék, mozgás számára.
- Az alapprogram, és a saját pedagógiai programunknak megfelelően, párhuzamos tevékenységeket kínálunk fel a gyermekek számára, mindig az adott témához kapcsolódóan, a gyermeki érdeklődést figyelembe véve
- Támogatjuk a gyermekeket a szabad játékkal és a tevékenységekkel történő időgazdálkodásában, a játék megszervezésében, játékeszközök készítésében, kreativitásuk kibontakozásában. Az egész nap folyamán megteremtjük annak a lehetőségét, hogy kiélje alkotás iránti vágyát.
- A differenciált képességfejlesztésre a teljes nap folyamán keressük a lehetőséget

A Komplex tevékenységek rendszere az Alapprogramnak, és az adaptált Tevékenységközpontú programnak megfelelően a következő:

- Verselés, mesélés
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- Mozgás
- A külső világ tevékeny megismerése

Boldogságprogram

Óvodánk 2018-ban a hajdúszoboszlói óvodák közül elsőként csatlakozott a Jobb Veled a Világ Alapítvány által kezdeményezett Boldogságprogramhoz. Célunk a Boldog Ovi cím folyamatos fenntartása, mivel az általa közvetített, és az alapprogramban is megjelenő emberi értékek alapvető mérföldkövek a személyiség formálásában, így egy boldogabb gyermekkor megélését teszi lehetővé, ezért építettük be az óvodai élet tevékenységformái közé.

A boldogságórák által fejleszthető területek:

- tolerancia, egymás elfogadása, egymás iránti segítőkészség, tisztelet, együttérzés, önzetlenség, türelem, egymásra való odafigyelés
- nyitottság, kíváncsiság, önkifejezési lehetőségek biztosítása, önismeret
- az öröm, a szeretet, hála, megbocsátás megélése, pozitív irányú cselekvések és érzelmek kialakítása
- problémamegoldás, ok-okozati összefüggések, alapvető erkölcsi értékek megismerése, felismerése, tudatosítása
- kitartás, céltudatosság, önállóság, önfegyelem, feladattudat, szabálytudat

Ünnepek, rendezvények

Az ünnepek, és rendezvények alkalmasak az együttes értékteremtésre, a közös öröm a legjobb eszköze a közösség alakításának. Ezért óvodánkban hagyományosan szervezünk ovi nyitó és ovi záró-gyermeknap rendezvényt, alkalmanként előadásokat a gyermekek számára, mikulás várást, karácsonyi ünnepet, farsangot, anyák napi köszöntést, évzárót és ballagást, valamint nemzeti ünnepeinkről bensőséges keretek között emlékezünk meg.

Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda Liget Óvodája
 4200 Hajdúszoboszló, Hőforrás utca 145.
 telefon/fax: 52 361 – 756
 e-mail: ligetovoda@egyovig.hu

Az óvoda elhelyezkedése:

Óvodánk földrajzilag a város keleti részén helyezkedik el, távol a város központjától, zöld övezetben. Jól megközelíthető minden közlekedési eszközzel (autóbusz megállóhely van szemben). Mellettünk egy Általános Iskola található, a két intézménynek nagy közös parkolója van. Sok kisgyermek érkezik kerékpárral, melynek napközbeni tárolására helyet biztosítunk.

Épületi adottságok:

„L” alakú, lapos tetős épületünkben 4+1 csoport működik, melyből három vegyes életkorú, egy részben osztott. Csoportszobáink esztétikusak, mely abból adódik, hogy gyermeki munkával is dekoráljuk. A környező településekről is fogadjuk a „Napocska csoportba” – szakértői vélemény alapján a gyerekeket. A gyermekek csoportokba való felvételénél a szülők kéréseit is figyelembe vesszük.

Nagy területű udvarunkat fás, bokros részek, kerti tó, sziklakert, veteményeskert, lepkekert, csodaút, teszi tagoltabbá, ahol a gyerekek évszakoknak megfelelően szerezhettek közvetlen tapasztalatot. Nagymozgásuk fejlődését az igényes udvari játékok segítik. Udvarosunk és az oktató nevelő munkát segítők keze nyomán szépül az óvoda udvara, melyben szülők és gyerekek is segítenek. Nagy betonos területen, görkorcsolyázási, biciklizési és kismotorozási lehetőség van.

Tornatermünk nagyméretű, mely minden mozgásfejlesztő eszközzel fel van szerelve, Ayres eszközeinkkel nemcsak a „Napocska” csoport gyermekeit tudjuk fejleszteni. A tornateremben mozgásos tehetséggondozás, a kézműves szobában ügyes kezek tehetséggondozás folyik.

Alkalmazotti közösség:

- Nevelőtestületünk szakmailag jól felkészült, gyermekszerető, nyitott, aktív óvodapedagógusokból áll, akikre jellemző a szeretetteljes befogadás, elfogadás
- Szakképzett nevelő-oktató munkát segítők (dajkák) és pedagógiai asszisztenseink munkájára bármikor számíthatunk, elhivatottságuk bizonyított
- Alkalmazotti közösségünkkel minden évben meseelőadást szervezünk saját, és a város óvodásai számára

Pedagógiai gyakorlatunk kiemelt feladata, mely alapján működünk:

- a gyerekek sokoldalú és harmonikus fejlődésének elősegítése
- szabadjáték elsődlegességének biztosítása
- legoptimálisabb feltételrendszer kialakítása
- minden óvodás korosztály szívesen járjon óvodába

Óvodánk a Mezőgazdasági Minisztérium által meghirdetett pályázaton 2014-ben elnyerte a „Zöld Óvoda” címet, Helyi Pedagógiai Gyakorlatunkat erre építve írtuk meg, melynek **célja:**

- a gyermekek különböző szociokulturális háttérét figyelembe véve, a környezeti nevelés és az egészséges életmód kialakítása vezető szerepet töltsön be
- olyan természetbarát környezet kialakítása, ahol a gyermekek aktívan gyakorolhatják a növényápolást, a kisállat gondozást, és az újrahasznosítás lehetőségeit.
- olyan óvoda udvar kialakítása, ahol a gyermekek „kézzel” foghatóan válnak részesévé a természetben, a FLÓRA és FAUNA világában végbemenő változásoknak, azokat tiszteletben tartják és a tőlük telhető legjobb tudásuk szerint védik.
- „Örökös Zöld Óvoda” cím elnyerése, „Madár-barát” óvoda cím elnyerése

Hitvallásunk:

„A természet hatalmas, az ember parányi, ezért aztán az ember léte attól függ, milyen kapcsolatot tud teremteni a természettel...”
/DR Szentgyörgyi Albert/

Tevékenységek:

"A gyereknevelés és tanítás során az a legfontosabb, hogy egy gyerek mindig tudja, akkor is szeretik őt, ha nem tökéletes, és hogy ezen, képes javítani. Ez olyan bizalom a felnőtt részéről, amit minden korú gyerek megérez. Hogy hisznek benne. Tévedhet és hibázhat. Nem kell tökéletesnek lennie. A világ, sem az."

Tari Annamária

Az óvodai tevékenységi formák és az óvodapedagógus feladatai a „Zöld Óvoda” gyakorlat megvalósításának tükrében, komplex formában vannak jelen a gyerekek mindennapjaiban:

Játék:

- A számítógép életkornak megfelelő szintű használata, minimális, ismerkedési szinten. Alkalmanként játékokban, feladatok megoldásában
- Magyar népi játékok, más népek gyermekjátékainak ismerete és alkalmazása a mindennapokban. (különös tekintettel a csoportban lévő más nemzetiségű gyermekekre)
- A természetes, újrahasznosítható anyagokból készült, készített, sokféle játékszer, játékeszköz anyagával, formájával a gyermekek környezetkultúrájának fejlesztése

Verselés, mesélés:

- IKT eszközök használata alkalmanként
- Szülőföldhöz való pozitív érzelmi viszony kialakítása népmesékkel, népköltésekkel
- Az óvodapedagógus által kiválasztott mesék egyre több környezeti témát dolgozzanak fel, melyek érzékenyebbé teszik a gyermekeket a „zöld tartalomra”

Ének – zene, énekes játék, gyermektánc:

- IKT eszközök használata alkalmanként (néphagyomány – dal; tánc)
- Önazonosság, nemzeti identitás, közösséghez való kötődés erősítése, nemzeti értékeink (hungarikumok) megismertetésével (népdal; néptánc, népviselet; operett; tárogató)

- Természetes anyagokból, növényi részekből, hulladékokból hangszerek készítése, megszólaltatása

Rajzolás, mintázás, kézi munka:

- Alkalmanként IKT eszközök használata ismeretek bővítésére (építészet, festészet - hungarikumok, szobrászat)
- Ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódóan a népi technikák és eszközök megismertetése (agyag; gyapjú; csuhé; szalma stb.)
- Az óvodában fellelhető, már használt anyagok, eszközök újrahasznosítása

Mozgás:

- A testi kinezetikus mozgás (tehetségműhely) során az idegen nyelvi szakkifejezések használata, beépítése a gyermekek szókincsébe (később hívó szavakként használjuk)
- IKT eszköz használata alkalmanként (hanganyag)
- Kialakított szabadtéri tornapályán a nagymozgások biztosítása a gyermekek számára (közelebbi kapcsolat a természettel)

Külső világ tevékeny megismerése:

- A „Zöld Óvoda” kritériumrendszerének eleget téve, a családok bevonása az óvoda külső és belső környezetének alakításába, „zöldebbé” tételébe (fűszerspirál; sziklakert; veteményes- és pillangókert; komposztáló; tűzrakó hely; „Csoda út”; természetes anyagokkal való dekorálás, használt elem gyűjtés a kihelyezett gyűjtőben)

Munkajellegű tevékenységek:

- A „Zöld Óvoda” kritériumrendszerének eleget téve, a kertek, a komposztálók, tűzrakó hely ápolása, gondozása, tisztántartása önkéntes alapon a gyermekekkel
- A szelektív hulladékgyűjtés megismertetése és beépítése az óvodai élet mindennapjaiba. A felnőttek példamutatása
- Lehetőség biztosítása az akvárium, a terrárium, a növények, és florárium gondozására

Tevékenységekben megvalósuló tanulás:

- Az IKT eszközök használata (ismeretszerzés; anyaggyűjtés; feladatmegoldás)
- A projekttervezés, a projektháló gyermekekkel való közös bővítése, rajzolása, a szabad témaválasztás, elegendő időkeret biztosítása a gyermekek érdeklődési igényéhez igazodva

Tehetséggondozás:

Óvodánkban a tehetség gondozás keretén belül 2 tehetség műhely működik (testi kinezetikus mozgás és ügyes kezek szakköre). Az MLSZ utánpótlás nevelésének keretén belül: Ovi-foci.

Rajzpályázatokon eredményesen veszünk részt.

Hátrányos helyzetű gyermekek nevelése:

Óvodánkban a hátrányos illetve a halmozottan hátrányos gyermekek elosztására nagy hangsúlyt fektetünk. Több éves folyamat kitartó munkájának eredménye, hogy a csoportok közötti aránylétszámok közelítenek. Ennek köszönhetően a csoportok között általában nincs 25%-nál nagyobb eltérés.

Feladataink:

- A gyermekek szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányok csökkentése
- A sikeres iskolakezdéshez szükséges képességek kibontakoztatása integrált nevelés formájában
- A szülői házzal való szorosabb kapcsolattartás
- A mindenkorai pályázati lehetőségek kihasználása

Az intézményünk specifikumai

„ Gyere hívlak, gyere várlak!
Jó lesz neked is meglásd csak!
Mindenki szeret majd téged
Az ovi lesz a közösséged! „

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

Az alapító okiratban foglalt, a fenntartó által meghatározott fogyatékoság típusának megfelelő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését is vállaljuk, a Köznevelési törvény 47.§ - ban foglaltak alapján. A sajátos nevelési igényű gyermekek neveléséhez szükséges, törvényben megfogalmazott személyi feltételek biztosítottak az óvodánkban /sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő végzettségű gyógypedagógus/. A normál óvodai csoportba beintegrálható gyerekeket szívesen fogadjuk, ezzel elősegítjük számukra a beilleszkedés lehetőségét.

Célunk, olyan nyugodt, harmonikus, biztonságot adó környezet megteremtése, ahol természetessé válik a gyermekek között személyiségük különbözősége, a sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése.

A „Napocska csoportba” felvehetőek az értelmileg akadályozott gyermekek, továbbá olyan enyhe fokban értelmi fogyatékosok, akiknél elsődleges az értelmi fogyatékoság, emellett hallási, érzékszervi vagy egyéb fogyatékoság, rendellenesség van jelen.

Ünnepünk- hagyományaink	A gyermekek név és születésnapjainak megünneplése	
	December	Mikulás várás. Karácsony
	Február	Farsang a szülőkkel együtt
	Március	Március 15-e, Víz Világapja
	Április	Húsvét, Föld napja
	Május	Anyák napja - köszöntés, Madarak - fák napja
	Június	Nagyok búcsúja
Szolgáltatás	A szolgáltatások mindig a szülők igényeihez alkalmazkodnak, folyamatos tájékoztatást kapnak arról.	Hittan
		Testi kineztetikus
		Ügyes kezek szakköre
		Vízhez szoktatás
		Ovi-foci

Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda
Aranykapu Óvodája
4200 Hajdúszoboszló, Arany János u. 8.
Tel./fax: 06 52 362-227
e-mail: aranykapuovoda@egyovig.hu

Aranykapu Óvoda Pedagógiai Program kivonata

Az óvoda elhelyezkedése

Óvodánk a város központjában egy bérház, és családi házak szomszédságában található.

Az óvoda épülete előtt és mögött udvari játékkal felszerelt füves és homokos játszótér biztosítja a gyerekek szabad mozgását.

6 különálló csoportszoba, mosdóblokk és tornaszoba szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, nevelésük környezeti feltételét

Óvodásaink a város minden területéről érkeznek, szociális és műveltségi területen egyaránt nagy eltérést mutató családokból. A csoportok szervezésénél a törvényi optimális és férőhelyben meghatározott maximális létszám az irányadó.

A csoportok beosztását a beírt gyermeklétszám és a szülők igényét figyelembe véve végezzük. Törekszünk az ideális vegyes csoport kialakítására.

A nevelő oktató munka zavartalanságát 12 fő óvodapedagógus, 6 fő nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő dajka, 2 fő pedagógiai asszisztens, és 1 fő udvaros biztosítja.

Nevelőmunkánkat 1992-től a Freinet-pedagógia szellemében végezzük. Pedagógiai programunkat az óvodai nevelés országos alapprogramjának követelmény rendszerére építve, **a Hétköznapi varázslatok, Óvodai nevelés Freinet-elemekkel OKI** minősített óvodai programját átvéve készítettük el, majd a program beválás vizsgálat eredménye alapján módosítottuk, kiegészítve a kompetenciafejlesztés elemeivel.

Freinet szellemiségünkről

Freinet pedagógiája **egy tevékenységközpontú, öröm és sikerorientált**, a gyakorlatból építkező és általa fejlődő **pedagógia**. Jellemző rá, hogy többféle irányzathoz építkező, mobil, nyitott rendszer, mely újabb és újabb ötletekkel, módszertani megoldásokkal bővíthető.

Tudatosan épít a gyermek önállóságára, elősegíti a benne szunnyadó képességek maximális kibontakozását. Közösségünkben lehetősége van a gyerekeknek a kezdeményezésre, az érdeklődésétől függő szabad tevékenységválasztásra és lehetősége nyílik a kutatásra, kísérletezésre, az egyéni felfedezésre. Ébren tartjuk a gyerekek vele született ösztönző erejét, - a kíváncsiságot, mely a megismerés alapfeltétele. Találkozhatnak a gyerekek a világgal, az élő kultúrával, a régmúlt értékeivel.

Figyelembe vesszük a gyerekek egyéni fejlődési ütemének eltolódásait, képességeiket, irányultságukat.

Törekszünk arra, hogy gyermekeink számukra funkcionális, életmenetükbe illeszkedő tevékenységet végezzenek, melyben nem fáradnak ki és örömmel végzik azokat. Gyermekeink kedvelik az egyéni és csoportmunkát egy együttműködő közösség keretein belül. Csoportjaink életében és **a gyerekek viselkedésében és munkájában szükséges az alapos rend**, amely egy olyan valóságos életvezetési technika, amelyet magunk alakítunk ki.

Előtérbe helyezzük a gyermeki szabad alkotásokat, a természetes, kísérletező tapogatózást és a játékos munkát.

1. Szabad önkifejezés technikája:

- szabad rajz
- szabad vita
- szabad fogalmazás
- zenei alkotás
- mozgásos önkifejezés
- színpadi kifejezés
- matematikai alkotások

2. Kommunikációs technikák:

- óvodák közötti levelezés
- kölcsönös látogatás

3. Technikák a környezet tanulmányozására:

- kirándulások
- állatgondozás az óvodában
- tudományos kísérletezés

A Freinet módszer tervezése **projekteken** történik. A projekt tervezésénél fő szempont a koncentrikusan bővülő ismeret és tudásanyag átadása.

A projektmódszer előnyei:

- A projektmódszer meghagyja a világ egy és oszthatatlan voltát, és a teljesség élményével ajándékozta meg az óvodás gyermeket,
- Élethelyzetekben adódó tevékenységek általi tapasztalatszerzésre alkalmas,
- A tevékenységekbe integrálódnak, rendeződnek a műveltségterületek, ismeretek, és nem fordítva (nem a műveltségterülethez keresünk tevékenységeket),
- A közvetlen környezet cselekvő és szemléletes alapul szolgál a megismerési folyamatok fejlődésének (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás, képzelet stb.) és a gyermeki kísérletező igénynek,
- Biztosítja az egyéni érdeklődés, az egyéni ütem, az önállóság és az öntevékenység lehetőségét, amelyek motiválóan hatnak a gyermeki téma iránti elkötelezettségre. Ezeket a motiváló hatásokat a pedagógus kihasználhatja a gyermeki önfejlődés inspirálására úgy, hogy közben ő gyakran háttérben maradhat,
- Harmonikus lelki alkatot eredményez a szabad önkifejezés lehetőségének biztosításával.
- A szenzoros, percepciós, pszichomotoros fejlődés elsőbbséget nyer a konkrét tapasztalás során.
- Cselekvésekben, élettevékenységekben fejleszti a személyiséget, nem a felnőttől származó feladathelyzetekben.
- Mindig tartalmaz választási lehetőséget, így hasznosíthatja az egyéni és közérdeklődés motiváló erejét.
- Teret ad a váratlan módosításoknak, kiegészítéseknek, újonnan fellépő igényeknek.
- Támogatja az eltérő szükségletű gyermekeket, az eltérő tanulási stílus érvényesülését (ez is a különbözőség, az eltérő, egyéni tempóban történő fejlődést szolgálja, ezáltal nem kötődik az életkorhoz, hanem az egyéni sajátosságokon alapuló fejlődést segíti elő).
- A közösségi vállalkozás és az együttes tapasztalás során megvalósulhat a munkamegosztás.

Óvodánk célja, hitvallása

Az egyszeri és megismételhetetlen gyermeki személyiség adottságainak, képességeinek, szükségleteinek szabad kibontakoztatása, ahol tiszteletben tartjuk az egyéni sajátosságokat, személyiségi jogokat.

A kor követelményeit és a választott Freinet szellemű nevelést figyelembe véve, nevelésünk biztosítja a gyermekek számára a sikeres iskolakezdéshez szükséges testi, lelki, érzelmi, értelmi fejlesztést; valamint a kompetenciafejlesztés elemeit – attitűd, ismeret, képesség.

Célunk a szabad játék elsődlegességének biztosítása, a játék eszköz jellegének professzionalizálása, a testileg-lelkileg egészséges személyiség kibontakoztatása, örömteljes óvodai élet.

A gyermekek elemi pszichikus szükségletének, a szabad játéknak minél optimálisabb szintű kielégítése a megfelelő feltételek biztosításával, játéktámogató magatartással, reflektív attitűddel, a szülők szemléletformálásával.

A nevelőtestület szakmai felkészültségére jellemző, hogy az alábbi végzettséggel segítik a nevelő-oktató munkát:

- közoktatás vezető
- A preventív és differenciáló nevelés, a gyermek-, ifjúsági- és családvédelem pedagógiai-pszichológiai módszertani ismeretek.
- Differenciáló, fejlesztő pedagógiai ismeretek.
- ECHA diploma, Tehetség és fejlesztése szak.
- Tehetséges gyermek esettanulmánya
- Az óvodai zenei nevelés legújabb elméleti és gyakorlati ismeretek.

Kiemelt feladatunk

Fontosnak tartjuk, hogy óvodásaink:

1. A természeti környezetüket ismerő, szerető és tisztelő, környezetvédő emberré váljanak.
2. Színes, autonóm személyiséggé váljanak, nyíltan merjenek véleményt alkotni.
3. Ismereteik, tapasztalataik, fantáziájuk segítségével alkotni tudjanak, adottságaikban szabadon kiteljesedjenek; az óvodáskor végére a gyermekek a különbözőségekkel természetes módon éljenek együtt, váljanak koruknak megfelelő mértékben empatikus, szolidáris játszótársakká, csoporttársakká.
4. Egészségesen éljenek, mozogjanak és tartózkodjanak sokat a szabadban.
5. Zöld óvoda cím megtartásához szükséges szellemiségben nevelkedjenek, környezettudatos nevelésben részesüljenek.

A minden tekintetben alapozó szerepet betöltő óvodai nevelés az első intézményes lehetőség a gyermek életkorának megfelelő környezettudatos gondolkodás és magatartás alakítására.

Az óvodai tanulási folyamat legfontosabb tevékenységi formája mind megnevezésével („A külső világ tevékeny megismerése”), mind tartalma, mind módszertana szerint a fenntarthatóság pedagógiájának közvetítésére tág teret nyújt. Kötelező biztosítani a külső helyszíneken szervezett, a valóság felfedezésére irányuló, cselekvésbe ágyazott közvetlen tapasztalatszerzést. Feladatként jelöli a pozitív érzelmi viszony kialakítását a természeti

környezethez, az emberi alkotásokhoz, ezzel a környezettudatos magatartásforma alapozását, alakítását. A szülőföld szeretetére nevelés keretében elvárja, hogy a gyermekek a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, valamint a tárgyi kultúra értékein keresztül ismerkedjenek meg az őket körülvevő világgal.

Zöld óvodai programjaink:

- Jeles, zöld napok megünneplése
- Almaszüret
- Lehalászás
- Konyhakert, fűszerkert ápolása, gondozása
- Szelektív hulladékgyűjtés (használt elem, papírgyűjtés, komposztálás)
- Csoport és óvodai szintű kirándulások
- Erdei óvoda szervezése és lebonyolítása évente (környezetünkben lévő természetvédelmi területek ökológiájának megismerése, környezettudatos magatartás megalapozása)
- Regionális Freinet találkozók, Freinet továbbképzések megrendezése, tartása
- Egészséges életmód keretében, rendszeres szűrővizsgálatokon részvétel, egészségmegőrző napok tartása.

Tehetségek fejlesztése

I. Tehetségműhelyekben

- „Csicsergők” zenei műhely
- „Ügyes kezek”

Az óvoda 6 csoportjából az óvodapedagógusok ajánlása alapján, a szülők előzetes egyeztetése után történik a gyermekek beválogatása a tehetség műhelyekbe.

A műhelyek kis létszámban 8-10 fővel működnek, ahol a pedagógusok szakmai rátermettségükkel, kreativitásukkal fejlesztik a tehetségígéretek.

A fejlesztő műhelyekben délután alvás időben történik a fejlesztés, melynek időtartama általában fél óra. A szülőknek lehetőséget biztosítanak a betekintésre, a fejlődés nyomon követésére, fogadóóra, nyílt nap, szülői értekezlet keretében.

A pedagógusok a fejlesztésről dokumentációt vezetnek.

II. Csoportokban

Azok a gyerekek, akik más területen tehetségesek, a fejlesztésük a csoportokban történik a csoportvezető pedagógusok személyében. Ennek a dokumentálása a csoportnaplóban történik. (Matematikai, sakk, intelligencia stb.)

SNI

SNI igényű gyermekek fejlesztése a Pedagógiai Szakszolgálat bevonásával és a csoportokban egyaránt folyik.

A sajátos nevelési igényű gyermek(ek) részére fejlesztési tervet készítenek a fejlesztő pedagógusok, melyek segítséget nyújtanak a csoportvezető óvodapedagógusoknak a gyermeki fejlődés nyomon követéséhez és fejlesztéséhez. Javasoljuk ezt a K.P.P. beletenni.

Ünnepeink, hagyományaink

Szeptember	Almaszüret (óvodai szintű)
Október	Kirándulás a „Zöld Óvoda” jegyében (óvodai szintű)
November	Lehalászás (óvodai szintű)
December	Mikulás ünnepség, Luca napi vásár, Karácsonyi ünnepség (óvodai szintű)
Január	Újév köszöntő (csoport szintű)
Február	Farsangi mulatság (csoport szintű) Vojtina bábszínház (óvodai szintű)
Március	Víz világnapja (csoport szintű)
Április	Húsvét (csoport szintű) Föld napja (csoport szintű)
Május	Anyák napja (csoport szintű)
Június	Évzáró, ballagás (óvodai szintű)

Szolgáltatások az óvodában

Hittan (Református, Katolikus)
 Játékos angol
 Fantázi aerobik
 Grafika
 Néptánc

„A gyerekek azért látják a varázslatot, mert keresik.”

(Christopher Moore)

Az Aprónép Óvoda Pedagógiai Program kivonata

I. Tagóvodánk adatai

Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda Aprónép Óvodája

4200 Hajdúszoboszló Rákóczi u. 21. sz.

Tel: 52-362-624

e-mail cím: apronepovoda@egyovig.hu

Honlap: www.egyovig.hu/Aprónép-Óvoda

II. Óvodánk bemutatása

Óvodánk az Aprónép Óvoda Hajdúszoboszló központjában található.

A bölcsőde szomszédsága, több munkahely közelsége valamint a helyi autóbuszjárat közeli megállójának köszönhetően a város minden részéről érkeznek hozzánk gyerekek.

Óvodánk régi építésű, de kis méretéből adódóan családias jellegű.

Minden csoportnak külön öltözője, mosdója van, ami a gondozási feladatok nyugodt ellátását biztosítja.

A gyermekek élettere esztétikus, hangulatos.

Az intézményünk tornaszobával is rendelkezik.

Udvarunk fás, virágos, jól felszerelt és rendezett. Váltakozó talajfelülete, füves, burkolt területei, hatalmas fedett filagóriája, napos és árnyékos részei teszik lehetővé, hogy a gyermekek óvodai életük minél nagyobb részét a szabadban tölthessék.

Udvari játékaink a gyermekeknek sokoldalú, életkoruknak megfelelő mozgáslehetőséget biztosítanak.

Nevelőtestületünk elhivatott, szakmailag jól felkészült, képzett, stabil. Jellemző ránk a gyermekek szeretetteljes befogadása és nevelése, erkölcsi és közösségi szokás-normarendszerük megalapozása, képességeik tudatos fejlesztése.

Minden csoport gondozásában szakképzett nevelő-oktató munkát segítő dolgozók vesznek részt. Szakképzett pedagógiai asszisztens is besegít a csoportok munkájába.

Mindannyian készek vagyunk a megújulásra, a nevelési értékek megőrzésére.

III. Pedagógiai Programunk:

Óvodánkban jelenleg a Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda Pedagógiai Programján belül a Tevékenységközpontú Óvodai programot felhasználva helyi útmutatónk alapján végezzük munkánkat.

- **Hitvallásunk, céljaink, feladataink:**

Hitvallásunk, hogy a fejlődő gyermeki személyiséget gondoskodás, különleges védelem, tisztelet, elfogadás, megbecsülés, bizalom és szeretet illeti meg. Elfogadjuk a mássággal élő, sajátos nevelési igényű gyermekeket, egyenlő esélyeket teremtünk fejlődésükhöz.

Minden hozzánk kerülő gyermek számára olyan érzelmi biztonságot nyújtó, befogadó, derűs, szeretetteljes környezetet, bizalomra épülő, családi légkört teremtünk, melyben a gyermek biztonságban érezheti magát, a szülő biztonságban tudhatja gyermekét.

Hisszük azt, hogy a gyermekek a tevékenységek során fejlődnek a legjobban, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékban, melyben elsődleges szerepet biztosítunk a szabad játéknak.

Célunk: elősegíteni a hozzánk járó gyermekek sokoldalú fejlődését, személyiségük teljes kibontakoztatását, esetleges hátrányaik csökkentését, elősegíteni sikeres iskolai beilleszkedésüket.

Tevékenységek központú nevelésünk célja:

A 3-7 éves korú gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése.

- Megvalósítjuk a teljes gyermeki személyiség fejlesztését, az életre való felkészítést a tevékenységek által.
- Megalapozzuk egymás közötti **kommunikációjukat, kooperációjukat**, együttműködési és társas érintkezési képességeiket annak érdekében, hogy képesek legyenek eligazodni a környező világban, alkalmazkodni és befolyásolni jelenlegi és későbbi környezetüket.

- Kiemelt feladataink:

A tevékenységek központú óvodai nevelés tartalma a nevelési folyamat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg.

A feladatrendszer elemei:

1. játék és tanulási tevékenység
2. társas és közösségi tevékenység
3. munkatevékenység
4. szabadidős tevékenység

1. **A játék és a tanulás:** Valljuk azt, hogy a gyermekek legfontosabb tevékenysége, elvitathatatlan szükséglete, egészséges fejlődésük elengedhetetlen feltétele a **játék**. Társas kapcsolataik, kommunikációjuk, kooperációjuk fejlesztésének kiváló terepe. Játék közben kompromisszumokat kötnek, alkalmazkodnak társaikhoz. A játék egy kicsi „társadalom”, ahol megtapasztalják és megtanulják a társadalmi érintkezés szabályait.

Megteremtjük a **szabad játék** zavartalan feltételeit, az ezzel egy időben, egymástól függetlenül, párhuzamosan folyó sokszínű **tevékenységek** lehetőségét.

Nevelési céljaink elérésében kiemelt szerepet tulajdonítunk a **tevékenységek rendszerének**, melyek kielégítik a gyermekek valamennyi szükségletét, s általuk fejlődnek a gyermekek kompetenciái.

Sokszínű **tevékenységeken** keresztül olyan tapasztalatokhoz juttatjuk őket, melyek közvetítik számukra az életkoruknak megfelelő műveltség tartalmakat és emberi értékeket.

A játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodáskorban. A játéktevékenységben adódik a legjobb lehetőség az ismeretszerzésre, tanulásra.

A tanulás lehetséges formái óvodánkban:

- az utánzásos minta - és modellkövetés magatartás és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati probléma megoldás

- az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenység

A foglalkoztatási formák és módszerek megválasztása teljes egészében az óvodapedagógusok kompetenciájába tartozik.

A tanulás a komplex foglalkozások rendszerén belül is zajlik.

A művészeti tevékenységekben: mesélés-verselés, ének-zene, gyermektánc, ábrázoló tevékenységek, lehetőség van a gyermekek kreativitásának kiélésére, fejlesztésére.

A társadalmi gyakorlat összefüggéseit tükröző komplex foglalkozások: a természet-társadalom-ember, matematika, és a mozgás tevékenységei. Színesíti mozgásos tevékenységünket az MLSZ által kezdeményezett Ovifocin való részvételünk.

A gyermekek életre való felkészítése során olyan szituációk megélését biztosítjuk számukra, ahol sokoldalúan érzékelhetnek, tapasztalhatnak, szabadon alkothatnak, dönthetnek, gondolkodhatnak, cselekedhetnek.

- Nagy hangsúlyt fektetünk az **anyanyelvi nevelésre**, hiszen a beszéd a kommunikáció és kooperáció elsődleges színtere. Ösztönző, beszélő környezet megteremtésével, személyes példa adásával és anyanyelvi játékok játszásával, valósítjuk meg az anyanyelvi fejlesztést. A helyes beszédtechnikát, hangképzést, szövegalkotást is gyakoroltatjuk, az illem és viselkedési szabályok elsajátíttatását is fontosnak tartjuk.

2. Társas és közösségi tevékenység:

A közösségbe való beilleszkedést a közösségi élet normáit kifejező szokásokkal alapozzuk.

Ezzel biztosítjuk a csoport életének biztonságát, nyugalomát, a gyermekek védettségét.

Együttműködési és érintkezési képességük fejlesztésével tesszük őket képessé a megfelelő kommunikációra és kooperációra.

A társas együttműködés közben tanítjuk az egymás felé fordulást, egymás segítségét, a különbözőségek elfogadását, tiszteletét, így barátságok, szimpátiák alakulását segítjük elő.

Megtanulják figyelembe venni a másikat, fejlődnek szociális és erkölcsi érzelmeik, együttérzésük, segítőkészségük, önzetlenségük, figyelmességük, felelősségérzetük, közösségtudatuk, viselkedési kultúrájuk. Fejlesztjük esztétikai fogékonyságukat környezetünk szépségei, a művészeti élmények iránt.

Ismétlődő közös, örömteli tevékenységeink, a csoportok és óvodánk hagyományrendszerébe épülnek, és mélyítik az összetartozás élményét.

3. A munkatevékenység az életre való felkészítés egyik fontos színtere, mely a játéktevékenységből bontakozik ki, játékos jellegű és óvodai életünk minden napján jelen van. Általa fejlesztjük a gyermekek önállóságát, aktivitását, felelősségérzetét, a munka megbecsülését.

Elsődleges fontosságúnak tartjuk **önállóságuk** fejlesztését. Megkívánjuk tőlük, hogy amire már képesek saját személyükkel kapcsolatban azt végezzék is el. Ott és abban nyújtunk segítséget ahol, és amire szükségük van.

Az önkiszolgálásban való mind nagyobb jártasságuk hatására érdeklődni kezdenek a közösség érdekében végezhető tevékenységek iránt is. Pl: terítés, segítség társának vagy a felnőtteknek. A munkatevékenységek segítik a gyermekek közti kooperációt, kommunikációt, társas kapcsolataik alakulását is. Közben a gyermekek megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat, ismereteket szereznek az őket körülvevő világról. Lehetőséget biztosítunk számukra, hogy minden olyan munkatevékenységben részt vehessenek, amiben motiváltak, és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek elvégezni.

4. Szabadidős tevékenységgel kapcsolatos elveink:

- a játékidő részének tekintjük,
- a gyermekek döntési folyamatát nem befolyásoljuk, döntéseit elfogadjuk,
- a helyi sajátosságaink, tárgyi és személyi feltételeink miatt az átjárhatóság biztosításának helye az óvoda udvara.

A gyermekek szabadon bekapcsolódhatnak a másik csoport udvarrészén szervezett játék és egyéb tevékenységekbe. **A szabad választás hatására fejlődik döntési léptességük, önállóságuk.** Változó körülmények között fejlődik kommunikációs és kooperációs képességük. A más csoportok játéktevékenységébe való bekapcsolódás állandó és változatos, az adott közösségnek és helyzetnek megfelelő alkalmazkodásra készíti a gyermeket.

Távlatok, hagyományok, ünnepek

A távlatokkal, a hagyományokkal és az ünnepekkel izgalmassá, örömtelivé, tevékeny várakozássá formáljuk a hétköznapiakat, amik jelentős alkalmak óvodánk életében.

A közös élmény erejével fokozzuk a gyermek közösséghez való tartozását, a családok és az óvoda kapcsolatának elmélyítését.

Ü N N E P E I N K	A gyermekek név és születésnapjának megünneplése folyamatosan.	
	Szeptember	Őszi kavalkád programjai aktualitásoknak megfelelően.
	December	Télapó- Közös vagy csoportonként zajló ünnep
		Karácsony - Közös óvodai ünnep, csoport szintű megemlékezések, nagycsoport esetén szülőkkel közös ünnep.
	Február	Farsang – közös és csoportonként zajló ünnep
	Március 15.	Csoportonként zajló hazafias ünnep, életkoroknak megfelelő tartalommal.
	Április	Húsvét – csoportonként zajló hagyományőrző ünnep.
		Makk Marci egészségnap – csoportonként és óvodai szinten, szülők részvételével zajló sportprogram
	Május	Anyák napja – Csoportonként zajló felkészülés, ajándékkészítés és ünnepség
H A G Y O M Á N Y O K		Tanévzáró – Csoportonként zajló ünnepség
	Június első szombatja	Ballagás – iskolába menő nagycsoportosok búcsúja.
	Rendszeres programok	Bábelőadások, séták, Múzeumi, Gazdaházi programok a korcsoportoknak és az aktualitásnak megfelelően
	Szakmai napok	Szülők betekintési lehetőségei az óvodai életbe évente 2X, a szülői igényeknek megfelelő időpontban.
	December és Tavasz	A szülőkkel közös munkadélutánok csoportonként
	2 évente Május	Batyus bál a szülők és a dolgozók részvételével
	Május	Óvodai vagy csoport szintű kirándulások
		Alapítványi gyermeknap vagy sport délelőtt a szülők részvételével.

IV. **Tehetséggondozás** iránt elkötelezettek vagyunk. Tartalmát mindig a tehetségígéretetek és az óvodapedagógusok kompetenciái határozzák meg.

V. **Alapítvány működése:**

Óvodánkban az Aprónép Közhasznú alapítvány működik. A szülők által felajánlott támogatásokat az alapítvány kuratóriumának döntése alapján a gyermekek fejlesztését szolgáló eszközökre fordítjuk.

VI. **Szolgáltatások:**

- Református és katolikus hittan
- Gyógytestnevelés
- Varázs játék
- Játékos angol nyelv
- A szülők igényeinek és a kínálgó lehetőségeknek megfelelően évente változhatnak.

Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda
Manókert Óvodája
4200 Hajdúszoboszló, Ady Endre u. 54
Tel:
e-mail: manokertovoda@egyovig.hu

„Az a feladatunk, hogy a gyermek környezetében olyan hatást fejtsünk ki, hogy egészen a gondolatokba és érzületekbe menően a jót, az igazat, a szépet és a bölcsét utánozó lénné lehessen.”
(Rudolf Steiner)

Közoktatási intézményünk, a Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda Manókert Óvodája (4200 Hajdúszoboszló, Ady Endre u. 54.) a városunkban élő óvodáskorú gyermekek nevelését, sokoldalú fejlesztését és a sikeres iskolakezdéshez szükséges készségek, képességek, elsajátítását tűzte ki célul.

Óvodánkban, melyet 1980-ban adtak át, évente több mint 80 gyermek veszi igénybe az óvodai ellátást. Intézményünk, a város északi területén, kertes, családi házas környezetben helyezkedik el. Óvodánk 100 férőhelyes, 4 vegyes életkorú csoporttal működik, ahol lehetőséget biztosítunk a testvérek együttnevelésére. Csoportjaink szervezése során figyelembe vesszük a szülők igényeit, a csoportok addigi összetételét, amelyek alapján törekszünk a korcsoportok megfelelő arányának kialakítására.

A Pedagógiai Programunk cél és feladat rendszere:

- *Tartalmazza:* A prevenció és fejlesztés mellett, a hagyományőrzést, a manuális tevékenykedtetést és népi mozgáskultúra megalapozását
- *Támaszkodik:* Nagy Jenőné: "Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel" című programjára
- *Alapoz:* a gyermek érzelmi nevelésére, tevékenykedtetésére, alkotókészségének fejlesztésére

Hiszünk a szokások és hagyományok nevelő erejében, feladatunk azoknak az *értékeknek* *őrzése* és *hiteles átadása*, amely az alapot képezi magyarságunkban. Minden alkalmat megragadunk a hagyományok, ünnepek kialakítására. Érvényesítjük a *fokozatosság*, a *folyamatosság*, a *rendszeresség* elvét. A gyermeki személyiségre építően hat a hagyományápolás, ünnepeles, mert mély érzelmi töltést ad neki, aktív résztvevője ezeknek. Az ünnep gazdagságát a meghittségben és érzelmekben is kifejezzük.

Óvodánk környezete:

Tágas, füves udvarral rendelkezünk, ahol az *udvari nagymozgást fejlesztő fajátékok* sokoldalúan kielégítik a gyermekek mozgásigényét. *Fedett filagória* biztosítja a gyermekek számára a *mindenkori szabad levegőn való tartózkodást*, mindennapi testnevelést, mozgási lehetőségeket, a szabad játékot.

Csoportszobáink tágasak, világosak és külön kiszolgáló helyiségek (mosdók, öltözők) tartoznak hozzá.

Személyi adottságaink:

Az alkalmazotti kör tagjai *szakképzettek, innovatívak*, szakmai ambícióval rendelkezők. Képesek az együttműködésre, egymás munkájának, egymás és a *gyermek*ek személyiségének *tiszteletben tartására, elfogadására*. Az óvodapedagógus, dajka, pedagógiai asszisztens *hatékony együttműködése* javítja a nevelőmunka eredményességét.

Közösségünk együtt haladó, együtt gondolkodó, összefogásra képes. A közösség magját jó húzóerővel, kitartással, kreativitással, jó humorral rendelkező tapasztalt kollégák alkotják.

Gyermekképünk:

A családokkal, szakemberekkel, társintézményekkel, szociális központtal együttműködve, a gyermek képességeinek optimális fejlesztését hangsúlyozva, olyan gyermekeket szeretnénk nevelni:

- Akik jól érzik magukat társaik és nevelőik között az óvodánkban. Nyíltak, aktívak, érdeklődők, szívesen tevékenykednek.
- Testileg és lelkileg egészségesen fejlődnek. Rendelkeznek az életkoruknak megfelelő testi és lelki képességekkel és készségekkel.
- A gyermek érzelmei útján ismeri meg az őt körülvevő világot, fontos, hogy érdeklődő, fogékony legyen az új ismeretek iránt, és az alapkészségek, képességek birtokában felkészült legyen tudása gyakorlatban történő alkalmazására (kompetencia).
- A magyar nyelv és a metakommunikáció segítségével képesek közreadni gondolataikat, kifejezni érzelmeiket.

Célunk az, hogy a gyermekek...

Szívesen járjanak óvodába, érezzék ott biztonságban magukat;
Fejlődjenek egyéni tempójuknak, érési sajátosságaiknak megfelelően;
Kapjanak segítséget akadályozottságuk leküzdéséhez;
Legyenek aktív résztvevői a társas-kapcsolatoknak, fogadják el a másságot;
Legyen természetes számukra az egészséges életmód; legyen egészséges önbecsülésük, önbizalmuk.

Óvodaképünk

Olyan óvodába várjuk a gyermekeket, ahol szeretetben, otthonos, derűs, nyugodt légkörben, biztonságban tölthetik egész napjukat, személyiségüket fejlesztő játékok közt válogathatnak és dinamikus, gyermekszerető óvónők, dajkák veszik őket körül.

Erősségeink:

- Szeretetteljes, biztonságos légkörre, ***differenciált*** személyiségfejlesztésre, a zökkenőmentes iskolakezdés előkészítésére törekszünk.
- A jól szervezett óvodai csoportok ***rugalmas napirend***, jól felépített heti rend, alapos előkészület, megfelelő tervezés.
- Frappáns gyermek rendezvényeink, autentikus ***hagyományőrző*** programjaink, jókedvünk, vidámságunk megőrzendő az elkövetkezendőkben is.
- Megnőtt a ***tevékenységek szerepe*** a napi óvodai életben, és jól láthatóak a ***játék elsődlegességének*** jelei.

- Óvodánk fejlesztő munkája a **szabad játékra**, a **környezet tevékeny** megismerésére, a mozgásra, illetve a művészeti nevelésre alapozódik.
- Egyéni fejlettséghez igazodva biztosítjuk a gyermekek képességeinek optimális fejlesztését, hogy megfeleljenek a velük szemben támasztott követelményeknek.
- Nevelőmunkánk során a családokkal együttműködve, a családok elvárásaihoz, igényeihez igazodva, azt kielégítve szervezzük életünket, melynek alapja a kölcsönös bizalom és informáltság.

Gyermekeink számára képességeiknek megfelelően ajánljuk a délutáni időszakban, vagy a napirend összehangolásával ezeket a **tevékenységeket**:

- A zeneiskolával együttműködve **zeneovi** foglalkozásokat tartunk, mellyel lehetőséget biztosítunk a zene iránt érdeklődő gyermekek fejlesztésére.
- **Ügyes kezek** szakkörünkön változatos technikákkal ismerkedhetnek meg a gyerekek.
- Minden évben **vízhez szoktatást** szervezünk a nagycsoportosaink számára.
- Az MLSZ utánpótlás programjában **ovifoci** foglalkozásokon vesznek részt a nagycsoportosaink.
- Udvarunk két részre van tagolva, mindkét udvarrészen változatos **kültéri játékok, eszközök**, egy-egy maxi nagy **trambulín, rollerek, motorok, triciklik** segítik a nagymozgások fejlődését. **Görkorcsolyáinkkal** a gyermekek egyensúlyérzékét, mozgáskoordinációjukat, testsémáját fejlesztjük.

Ünnepeink, hagyományaink:

Őszi jeles napok, ünnepek

- * „Szüreti kavalkád”, kirándulás az almáskertbe
- * Október 4. – Állatok napja (csoport szinten)
- * Október 26. – Szent Dömötör napja, „Lehalászás” „Dömötörözés”
- * November 11. Márton napja „Márton napi libaságok”

Téli jeles napok, ünnepek

- * November 30. - Adventi koszorú készítése
- * December 6. – „Mikulás járás” ünnepe
- * December 13. – „Luca napja, „Luca napi búza készítése”
- * December – Karácsony, „Karácsonyi Csingiling” Betlehemezés, „Karácsonyi Hangverseny”

Hangverseny”

- * Január 6 vízkereszt – „Farsang” ügyességi játékok, mulatozás, téltemetés – tavaszköszöntés

Tavaszi jeles napok ünnepek

- * Március 22. – A víz világnapja, „Tavaszi Zsongás”
- * Húsvéti ünnepkör virágvasárnaptól fehér vasárnapig, zöldág-járás, Locsolkodás
- * Április 22 - Föld napja, veteményezés kezdete
- * Május 1. - Májusfa díszítése – faültetés, palántázás, „Majális”
- * Május első vasárnapja: Anyukák ünneplése
- * *Gyermeknapi vidámságok*
- * *Csoportok évváró ünnepsége és Ballagás*

Minden családot, aki azonosulni tud gondolatainkkal, hitvallásunkkal és kíváncsi ránk szeretettel várjuk!

12. Legitimációs záradék

Jelen Helyi Óvodai pedagógiai program a nevelőtestület elfogadásával, a szülői szervezetek egyetértésével válik érvényessé.

Az intézmény nevelőtestülete a Helyi Óvodai pedagógiai programot határozatképes ülésén elfogadta.

Az elfogadás tényét a nevelőtestület képviselői az alábbiakban hitelesítő aláírásukkal tanúsítják (jegyzőkönyv mellékelve).

.....
Nevelőtestület képviselője

Az intézmény szülői szervezete a Pedagógiai program elfogadásához egyetértését nyilvánította. (jegyzőkönyv mellékelve).

Az elfogadás tényét a szülői szervezetek képviselői hiteles aláírásukkal tanúsítják.

.....
Szülői Szervezet képviselője

A Fenntartó részéről a Pedagógiai Programot megismerte, egyetértését, jóváhagyását kinyilvánítja:

.....
Fenntartó képviselője